

Efteruddannelse

Socialpædagoger er flittige til at efteruddanne sig, men der er plads til endnu flere – få inspiration til at komme i gang

7/2017

19. MAJ

ISSN 0105-5399

AnsvarshavendeForbundsformand
Benny Andersen**Redaktion**Jens Nielsen (redaktør), jni@sl.dk
Klaus Lange, kal@sl.dk
Maria Rørbæk, mrk@sl.dk
Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk
Marie Dissing Sandahl, mds@sl.dk
Malene Dreyer, mad@sl.dk
Steven Leweson (layout), stl@sl.dk

Prik, læserindlæg, artikler og anmeldelser er ikke nødvendigvis udtryk for redaktionens eller organisationens mening. Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendt stof.

Alle artikler fra Socialpædagogen tilbage til 1999 kan findes på www.socialpaedagogen.dk/arkiv

Adresse

Socialpædagogen
Brolæggerstræde 9
1211 København K
Tlf. 7248 6000. Fax 7248 6001
Åbningstid: mandag-onsdag 9-15,
torsdag 9-17, fredag 9-13
redaktionen@sl.dk
www.socialpaedagogen.dk

Læserbreve og kronikker

Socialpædagogen er forpligtet til at optage læserbreve fra medlemmer. De må højst fylde 2.000 anslag. Læserbreve med injurierende indhold kan afvises. Kronikker bringes efter en redaktionel vurdering og må højst fylde 8.000 anslag. Læserbreve og kronikker, der bringes i bladet, offentliggøres også på internettet. Indlæg sendes til redaktionen@sl.dk

Annoncer

Sendes til annoncer@sl.dk
Se priser, formater, deadlines osv. på www.socialpaedagogen.dk/annoncer

Kommende deadlines

Deadline for læserbreve og stillingsannoncer til 8/2017, der udkommer den 9. juni, er tirsdag den 30. maj kl. 12. For tekstsannonce er deadline til 8/2017 mandag den 29. maj.

Redaktionen af 7/2017 er afsluttet den 10.5.2017

Abonnement

Abonnementspris 2017:
825,00 kr. inkl. moms (17 numre)
Løssalg: 50,00 kr. + porto

Oplag

44.715 i perioden
1.7.15-30.6.16

Produktion

KLS Pureprint A/S

Forsideillustration

Helle Scheffmann

Medlem af:

DANSKE MEDIER

KOMMENTAR

Det må være afgørende, at eksperimenter med beskæftigelsesindsatsen har positive effekter. Med andre ord: Hvis forsøget ikke bringer flere ledige i arbejde, kan det ikke være en effektiv løsning

Forkert kurs mod forenkling

Af Michael Madsen
Forbundskasserer

FOTO: RICKY JOHN MOLLLOY

Frikommuneforsøgsordningen har eksisteret siden 2012, og den er tænkt som en del af regeringens samarbejde med kommuner og regioner om afbureaukratisering, effektivisering og bedre styring i den kommunale og regionale sektor. Kommuner, der er godkendt som forsøgskommuner, kan prøve nye måder at tilrettelægge og gennemføre opgaver og indsatser på – forhåbentlig med det resultat, at man opdager mere effektive løsninger, som kan sikre mere kvalitet og bedre velfærd for borgerne.

Som udgangspunkt er intentionen god. På det beskæftigelsespolitiske område er indsatsen de seneste år blevet tiltagende kompleks og bureaukratisk. Så det er positivt, at der i frikommunerne er mulighed for at eksperimentere med opgaveløsningen.

Men det må være afgørende, at eksperimenter med beskæftigelsesindsatsen har positive effekter. Med andre ord: Hvis forsøget ikke bringer flere ledige i arbejde, kan det ikke være en effektiv løsning. Derfor er det problematisk, når regeringen nu vil forlænge de frikommuneforsøg, som allerede har været i gang i fem år, med yderligere to år, så det kommer til at flugte med et forventet udspil til en ændret beskæftigelsespolitik. En slutevaluering gennemført i efteråret af KORA har konkluderet, at der hverken er positive eller negative effekter af indsatsen i forsøgene. Der er heller ikke entydige resultater, der peger i retning af bedre processer. Samtidig igangsættes nye forsøg i andre kommuner pr. 1. juli i år – forsøg, som i substans ligner de gældende forsøg.

Her kan det være svært at forstå, hvorfor man ønsker forlængelse og opstart af nye forsøg, når de igangværende ikke har effekt? Vi er belyrede for, at hele ansvaret for beskæftigelsesindsatsen flyttes til kommunerne. Så kan regeringen på den ene side slippe ansvaret – og kommunerne vil på deres side være frie til at prioritere ressourcerne til deres samlede opgaver.

Samtidig giver forsøgene faktisk sværere vilkår. Virksomheder, som samarbejder med flere jobcentre, skal forholde sig til, at der gælder forskellige regler i forskellige kommuner. Og ledige, der flytter kommune, kan opleve, at det tilbud, de var i gang med, ikke kan videreføres. Det er ganske enkelt urimeligt. Kan man med rimelighed blive ved med at betegne en ændret indsats som et forsøg, når den kører så længe? Og er vi på vej mod en situation, hvor vi ender med 98 forskellige beskæftigelsesindsatser? Det mener vi ikke, at nogen, og slet ikke de ledige, kan være tjent med.

INDHOLD

ILLUSTRATION: HELLE SCHEFFMANN

06

04 SATSPULJEN

Nu skal der fokus på effekten

06 EFTERUDDANNELSE

Faglig udvikling varer hele livet, og socialpædagoger efteruddanner sig rigtig meget: Hver anden socialpædagog har været på faglig relevant efteruddannelse inden for de seneste to år. Det har de, fordi de vil udvikle sig, skærpe deres faglighed og have den nyeste viden. Og faglig opgradering er et must for at kunne levere en socialpædagogisk indsats af den nødvendige kvalitet til borgerne, lyder det fra både socialpædagoger og ledere – og fra forbundet. Mulighederne for efteruddannelse er mange, og i dette nummer kan du få overblik over dem i vores store guide og møde fire socialpædagoger, der har været på efteruddannelse

19 VOKSENOMRÅDET

Et udspil præget af fine visioner, en rigtig handicappolitisk tilgang og lovende toner om inddragelse af medarbejderne og deres praksisviden. Sådan lyder de rosende ord fra Socialpædagogerne om KL's udspil på voksensocialområdet – en tiltrængt høj prioritering af området, siger forbundsformand Benny Andersen

22

FOTO: MICHAEL ØRST-HANSEN

22 KERNEFAGLIGHED

Kan større fokus på den socialpædagogiske faglighed styrke det tværfaglige samarbejde? Ja, mener de på det socialpsykiatriske botilbud Syrenparken. Her har socialpædagogerne og de andre faggrupper rettet blikket mod deres respektive fagligheder, og det gavner borgerne. 'Vi har fået øje på, hvor meget viden vi som faggruppe egentlig besidder', fortæller socialpædagog og tillidsrepræsentant Sarah Bro Petersen

26 INTERNATIONALT

Politik og pædagogik gik hånd i hånd

28 FAGBLADET

Socialpædagogen online er online

29 GODTGØRELSE

Ansæt – og så alligevel ikke

29 FOLKEMØDET

Hyggesnak, debatter og linedans

30 JOBANNONCER

Krav om robusthed vakte debat

30 DRØMMEUDDANNELSEN

Handicappede får nej til STU

31 ERFARINGSUDVEKSLING

Sådan forebygger de vold på Orion

32 PSYKIATRI

Lovforslag: Ikke helt i mål endnu

33 FAGLIGE SELSKABER

Fællesskabet tager form

SATSPULJEN

Hvis man ved hjælp af en effektiv efterværnsindsats fx kan støtte unge mennesker i at tage en uddannelse, er det jo en åbenlys gevinst på sigt – og et tydeligt eksempel på, at man ikke skal se socialpædagogik som en udgift, men som en investering

Verne Pedersen, næstformand, Socialpædagogerne

Nu skal der fokus på effekten

Før jul vedtog satspuljepartierne at bruge to store poser penge på indsatser for udsatte børn og voksne, og nu er det afgjort, hvordan pengene skal fordeles. Der er i meget høj grad fokus på viden om det, der virker

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk
Foto: Miriam Dalsgaard / Ritzau

Hvad sker der, hvis en kommune tilbyder alle anbragte børn efterværn? Og gør en ekstra indsats for at motivere dem til at sige ja – og følge op på dem, der siger nej? Kan det mon give de unge et bedre liv? Og samtidig være en vej til på sigt at spare penge på de offentlige budgetter?

Det er nogle af mange spørgsmål, der måske kan findes svar på, når satspuljeaftalen for 2017 føres ud i livet. Partierne bag satspuljeaftalen (det vil sige alle partier undtagen Enhedslisten) har

besluttet, hvad i alt omkring 300 mio. kr. til udsatte børn og voksne skal bruges til, og her er der i meget høj grad fokus på effekt: Hvad virker, og hvordan kan de virksomme metoder udbredes til andre?

Konkret skal pengene bruges til vidt forskellige områder, der spænder fra træning af udsatte børn og unges mentaliseringsvner til udvikling og test af forløb med gruppebaseret bostøtte – men ifølge socialminister Mai Mercado (K) har de en fælles overskrift, nemlig at det er 'virksomme og vidensbaserede indsatser'.

– Og når vi får virksomme og vidensbaserede indsatser, er det i sidste ende noget, der får betydning for borgerne, sagde hun, da hun sammen med ordførere fra de andre satspuljepartier præsenterede aftalen om, hvad pengene mere præcist skal bruges til.

Positive socialpædagoger

Hos Socialpædagogerne bliver den nye aftale modtaget med åbne arme:

– Vi har i mange år argumenteret for, at socialpædagogik er noget, der bedrives med både hjerne og hjerte – det er ikke nok med gode viljer, der skal også være fokus på resultater, siger Socialpædagogernes næstformand Verne Pedersen.

Derfor har Socialpædagogerne også selv anbefalet et større fokus på at undersøge, hvad der virker – og på at få de gode metoder udbredt.

– Og det skal vel at mærke ikke være en skrivebordsviden, men en viden, der tager afsæt i praksis, siger Verne Pedersen.

Børn og voksne

De ca. 300 mio. kr., som satspuljepartierne har fordelt, skal både gavne udsatte børn og voksne. Til de voksne er der fordelt omkring 120 mio. kr. som led et såkaldt 'socialt udviklings- og investeringsprogram', der skal bruges til at opnå bedre resultater med kommunernes indsatser for voksne. Her skal der i 2017 sættes gang i tre initiativer:

1) Udvikling og test af nye gruppebaserede bostøtteforløb, hvor udsatte voksne hjælpes til at

Fakta om programmet

Udviklings- og investeringsprogrammet løber i tre spor:

- I spor 1 udvikles og afprøves nye virksomme og omkostningseffektive indsatser med inddragelse af lovende praksis i kommunerne og med udgangspunkt i kommunernes behov for nye indsatser og metoder.
- I spor 2 arbejdes der med at udbrede virksomme metoder, så de kan forankres i flere kommuner.
- I spor 3 investeres i data og videnskilder, der understøtter viden om, hvad der virker.

Forsøg med efterværn er et eksempel på spor 1. Udbredelse af bostøtte-metoder er et eksempel på spor 2.

- fungere bedre i hverdagen, så de fx får mulighed for at fastholde uddannelse, job eller bolig.
- 2) Udbredelse af virksomme bostøttemetoder, der allerede er afprøvet med positive resultater. Det drejer sig fx om hjælp til at håndtere hverdagen i form af økonomisk rådgivning, psykologhjælp og jobstøtte.
 - 3) Investering i efterværn til tidligere anbragte, så kommuner kan arbejde effektivt med at omlægge deres indsats, så de unge sikres den bedst mulige overgang til voksenlivet.

Til børnene er der fordelt omkring 180 mio. kr., der er sat af til 'investering i virksomme indsatser for udsatte og sårbare børn og unge'. Her skal pengene bruges til:

- 1) Styrkelse af handlekraft og sociale færdigheder hos sårbare børn og unge, der er anbragt på døgninstitutioner eller opholdssteder. Det drejer sig bl.a. om at anvende og dokumentere metoder, der træner mentaliseringssevnerne.
- 2) Investering i forebyggende indsatser i regi af Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR).
- 3) Udvidelse af den socialøkonomiske investeringsmodel (SØM), så den også kommer til at omfatte børneområdet. Her er formålet at give bl.a. kommuner og organisationer et redskab, der kan synliggøre den forventede økonomiske besparelse ved fx en tidlig indsats.

Verne Pedersen er både glad for den overordnede idé med at se socialt arbejde som en langsigtet investering og for de konkrete tiltag.

– Her hæfter jeg mig bl.a. ved, at der skal fokus på efterværn, for det er et rigtig godt eksempel på, at den rette indsats betaler sig. Hvis man ved hjælp af en effektiv efterværnsindsats fx kan støtte unge mennesker i at tage en uddannelse, er det jo en åbenlys gevinst på sigt – og et tydeligt eksempel på, at man ikke skal se socialpædagogik som en udgift, men som en investering. I Socialpædagogerne har vi længe anbefalet, at alle anbragte fik et lovpligtigt krav på efterværn, og dette er et godt skridt i den rigtige retning.

Efterværn til alle

SF's socialordfører Trine Torp er også meget begejstret for aftalen om efterværn, der indebærer, at nogle kommuner kan afprøve en intensiv indsats.

– Det er meningen, at alle anbragte i kommunen skal have tilbuddet om at få efterværn. De får selvfølgelig lov til at sige nej, men kommunerne skal gøre en særlig indsats for at motivere dem til efterværn – og for at yde en særlig opfølgende indsats over for dem, der har sagt nej til efterværn. For tit er dem, der siger nej til efterværn, også dem, der har allermost behov for det.

Mai Mercado taler også positivt om efterværn. Hun siger:

– Det er virkelig svært at bevæge sig fra en tilværelse med alvorlige sociale problemer og massiv støtte til en almindelig hverdag blandt andre mennesker. Vi skal levere en effektiv indsats i den kritiske overgangsperiode, så vi hjælper den enkelte videre i livet – og sparer samfundet for at skulle starte indsatsen forfra. ■

EFTERVÆRN Snart springer studenterne ud. Hvis flere anbragte skal have en ungdomsuddannelse, kan der være behov for mere effektivt efterværn. Nu er der sat midler af til at eksperimentere med en intensiv indsats.

EFTERUDDANNELSE

Hver anden har været af sted for nylig

Socialpædagoger er i en klasse for sig, når det handler om faglig relevant efteruddannelse, mener arbejdsmarkedseksperter

Af Marie Dissing Sandahl, mds@sl.dk

Hver anden socialpædagog har været på faglig relevant efteruddannelse inden for de seneste to år. Det viser en undersøgelse om medlemmernes arbejdsmiljø, som Socialpædagogerne har gennemført blandt et repræsentativt udsnit af medlemmerne. Andelen med efteruddannelse er steget marginalt siden 2013, hvor 48 pct. svarede ja til spørgsmålet, mens tallet i 2017 er 52 pct.

Og dermed ligger socialpædagoger lunt i svinget rent efteruddannelsesmæssigt, hvis man sammenligner med andre lignende faggrupper. Blandt FTF-medlemmer, der i overvejende grad har en professionsbachelor og er offentligt ansatte, er det 45 pct., som har været på faglig relevant efteruddannelsen inden for det seneste år. Og i en spørgeundersøgelse blandt alle lønmodtagere uanset uddannelsesbaggrund lavet af Epinion for Ugebrevet A4 svarer 24 pct., at de har været på efteruddannelse i 2016.

Dermed er socialpædagogernes efteruddannelsesniveau 'i en klasse for sig', lyder vurderingen fra arbejdsmarkedseksperter og professor ved Aalborg Universitet Henning Jørgensen.

– Der er ikke mange faggrupper, der er oppe på et så højt efter- og videreuddannelsesniveau. Så det er flot, siger han.

For næstformand i Socialpædagogerne, Marie Sonne, er det særligt den stigende tendens til efteruddannelse, der er positiv.

– Stigningen er en god udvikling, og det er godt, at socialpædagoger får efteruddannelse. Faglig opgradering er et must for at kunne levere en socialpædagogisk indsats af den nødvendige kvalitet til borgerne, og vi skal som fagpersoner følge med samfundets og borgernes udvikling, siger hun.

På mange socialpædagogiske arbejdspladser er der ikke afsat midler til besluttet kompetence-

udvikling, forklarer Marie Sonne, og derfor er det ofte vanskeligt at finde de økonomiske midler.

Som en del af overenskomstresultatet på det offentlige område i 2013 enedes parterne om at oprette en kommunal kompetencefond, og ved de efterfølgende forhandlinger i 2015 blev der aftalt en regional udgave. Aftalerne om de to fonde betyder, at begge sider spytter penge i kassen for at hæve uddannelsesniveaut blandt socialpædagoger, som så kan få eksempelvis et solidt tilskud til en diplomuddannelse eller for medhjælpernes vedkommende fx en merituddannelse.

Ret til efteruddannelse

– De regionale og kommunale kompetencefonde har været en medvirkende årsag til, at der er flere socialpædagoger, der får efter- og videreuddannelse. Vi vil som ansvarlig fagbevægelse gerne være med til at løfte ansvaret for, at socialpædagoger er klædt på til fremtidens udfordringer, men vi er også nødt til at holde fast i, at det altså er arbejdsgivernes ansvar at sikre, at medarbejderne har de kvalifikationer, der er nødvendige for at kunne løse arbejdsopgaverne. Og det vil vi også holde arbejdsgiverne op på, siger Marie Sonne.

Fondene har kun eksisteret i få år, og derfor er det for tidligt at konkludere på, om de er en succes eller ej, mener Henning Jørgensen. Men der er i hvert fald muligheder for forbedringer, for hvis man skæver til det private område, som har haft kompetencefonde i længere tid, har der ophobet sig store summer, fordi pengene ikke bliver brugt til formålet: uddannelse.

– Når der ikke følger rettigheder til medarbejderne med, så er det jo stadig arbejdsgiverne, der dybest set bestemmer, om de vil sende medarbejdere på efteruddannelse. En løsning kunne jo være, at fagbevægelsen kæmpede for, at medarbejderne havde deres egne efteruddannelseskonti, som de havde ret til at bruge af, siger han.

Midlerne i både den regionale og kommunale kompetencefond blev dog brugt i første overenskomstperiode efter oprettelsen, og foreløbigt tegner der sig det samme billede af søgningen til fondene frem til 2018, oplyser Socialpædagogerne, der administrerer den del af fondene, der vedrører egne medlemmer. ■

Der er ikke mange faggrupper, der er oppe på et så højt efter- og videreuddannelsesniveau. Så det er flot

Henning Jørgensen, professor på Aalborg Universitet

Guide til efteruddannelse

VI HAR SAMLET EN RÆKKE GODE RÅD, SOM TRIN FOR TRIN GUIDER DIG GENNEM EFTERUDDANNELSESJUNGLEN

01

AFKLAR DINE ØNSKER OG BEHOV

Vil du gerne i gang med efteruddannelse, men ved du ikke helt hvad, hvor og hvordan? Start med at stille dig selv nogle afklarende spørgsmål, så du kommer tættere på, hvad der er det rette for dig:

- Hvor er du i dit job og din funktion lige nu?
- Hvor vil du gerne være i fremtiden?
- Hvad er dine styrker, hvad er du god til?
- Hvad er dit særlige bidrag til jobbet eller organisationen?
- Hvad motiverer dig og giver dig energi?
- Hvad drømmer du om og hvad vil du gerne opnå i dit arbejdsliv?

Find mere inspiration på nettet: 11 individuelle øvelser til kompetenceudvikling: www.kortlink.dk/qh6g

UDDANNET PÆDAGOG

Hvis du er uddannet pædagog, er det oplagt, at du orienterer dig i udbuddet af diplomuddannelser.

En diplomuddannelse er lavet til netop socialpædagoger, lærere og andre faggrupper med en professionsuddannelse i rygsækken.

Uddannelsen er tilrettelagt, så den tager udgangspunkt i praksisfeltet. Det betyder, at du sætter din egen praksis i spil.

Diplomuddannelsen er bygget op i moduler. Man kan nøjes med at tage et enkelt eller et par moduler – eller man kan tage en hel diplomuddannelse, som består af seks moduler og et afsluttende speciale.

Fordelen ved at tage et modul på diplomuddannelsen er, at det tæller som kompetencegivende uddannelse. Du får altså papir på det, du har lært, og det tæller i det formelle uddannelsessystem. Et modul svarer til 10 ECTS-point. Samtidig kan du få økonomisk støtte fra Kompetencefonden. Læs mere under 'Sådan får du råd' længere nede i denne guide.

HVAD KRÆVER DET?

Et diplommodul består af 42 undervisningstimer hen over et semester typisk fordelt på fx syv torsdage med undervisning fra 9-15. Så man skal have fri fra sit arbejde i minimum syv dage i løbet af modulet. Derudover kommer forberedelsestid, hvor der skal læses.

I alt regner man med, at et modul kræver 250 arbejdstimer af den studerende. De formelle adgangskrav er, at du skal have en professionsbachelor og har minimum to års erhvervs erfaring.

02

SÅDAN ER DINE MULIGHEDER

Nu er det tid til at gå på opdagelse i de mange muligheder for efteruddannelse og hente inspiration ved at se nærmere på de tilbud, der er. Det bedste efteruddannelsesråd til dig afhænger af din situation. Men generelt er rådet at gå efter en anerkendt og kompetencegivende uddannelse.

– Hvis man gerne vil øge sin markedsværdi, så at sige, så betyder det noget, at man har en kompetencegivende uddannelse, hvor man arbejder i dybden og på et videnskabsteoretisk niveau. Og samtidig får man dokumentation på det, som man har lært, siger Karen Marie Juhl Nielsen, partnerskabskonsulent hos UCN act2learn.

SÅDAN KOMMER DU I GANG

Tjek din lokale professionshøjskoles (University Colleges) hjemmeside. Her finder du information om de diplomuddannelser og studieretninger, de tilbyder.

PROFESSIONSHØJSKOLER I DIT OMRÅDE:

Nordjylland: UCN www.ucn.dk
 Midtjylland: Via University College www.via.dk
 Lillebælt: University College Lillebælt: www.ucl.dk
 Sydjylland: UC Syd: www.ucsyd.dk
 Sjælland: University College sjælland: www.ucsj.dk
 København: Metropol: www.phmetropol.dk

Kontakt evt. studievejlederen og få mere at vide om mulighederne i dit område. Flere professionshøjskoler tilbyder et studieforbereende forløb, som giver et godt afsæt for at komme i gang med studierne, hvis det er længe siden, man har siddet med næsen i læreboget.

INGEN PÆDAGOGUDDANNELSE?

For dig, som arbejder på området, men ikke har en pædagoguddannelse, er den oplagte mulighed at læse til meritpædagog. Er du kommunalt ansat, kan du faktisk få hele uddannelsen betalt via en pulje på overenskomsten (se www.denkommunalekompetencefond.dk).

Uddannelsen varer i alt tre år. Det første år er fuld tid. Derefter er den tilrettelagt som en deltidsuddannelse, som du kan tage, mens du arbejder.

Læs mere på Uddannelsesguiden: www.kortlink.dk/qh6q

En anden mulighed er at tage en akademiuddannelse – fx akademiuddannelsen i socialpædagogik. Lad dig ikke snyde af navnet – det er *ikke* en akademisk uddannelse, men derimod voksenuddannelse henvendt til dem, der ikke har en pædagoguddannelse. Det er en deltidsuddannelse som tager tre år i alt. Optagelseskravet er en relevant erhvervsuddannelse eller lignende og to års erhvervs erfaring.

Læs mere på Uddannelsesguiden: www.kortlink.dk/qh6u

ER DU FAMILIEPLEJER?

Alle familieplejere har ret og pligt til to dages efteruddannelse årligt. Kommunen tilbyder kurser målrettet deres familieplejere. Men derudover er der også andre muligheder for efteruddannelse for familieplejere – fx hos www.epos-amu.dk, hvor du finder du en samlet oversigt over efteruddannelsesstilbud til familieplejere.

Hvis du ønsker kompetencegivende uddannelse, er der muligheder hos professionshøjskolerne. UCN har fx i samarbejde med flere kommuner i Nordjylland lavet en akademiuddannelse for familieplejere, som er skræddersyet til netop denne målgruppe. Akademi-modulet for plejefamilier er et særligt tilrettelagt uddannelsesforløb, som er kompetencegivende og tæller 10 ECTS point.

Formålet med modulet er at kvalificere plejefamilierne til at analysere, vurdere og på faglig kompetent vis indgå i og varetage komplekse socialpædagogiske problemstillinger og arbejdsopgaver i forhold til deres plejebørn.

Vil du vide mere om kurser og eftervidereuddannelse inden for familieplejeområdet, kan du fx kontakte partnerskabskonsulent Karen Marie Juhl Nielsen på tlf. 7269 1752 eller mail kjn@ucnact2learn.dk

ER DU LEDIG?

Som ledig kan du i nogle tilfælde deltage i uddannelse, samtidig med at du får dagpenge. Det gælder fx diplomuddannelserne og meritpædagoguddannelsen. Du skal dog være opmærksom på, at du skal opfylde de almindelige krav til rådighed imens.

Kontakt a-kassen, hvis du vil vide mere på 7248 6010.

Læs mere på forbundets hjemmeside via www.kortlink.dk/qg2c

Hvis du ikke har en pædagoguddannelse, kan du måske bruge muligheden for jobrettet uddannelse for ledige.

Læs mere på forbundets hjemmeside via www.kortlink.dk/qh8s

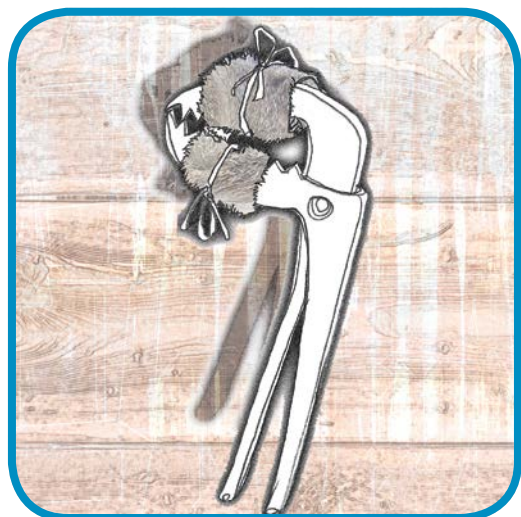

MOD PÅ EN MASTER?

En masteruddannelse er på akademisk niveau og dermed en højere videregående uddannelse. Den er mere teoritung og forskningsorienteret og mindre orienteret mod praksisfeltet end diplomuddannelserne. DPU udbyder fx en Master i social- og specialpædagogik.

Uddannelsen foregår på deltid over to år, og du kan søge støtte hos Kompetencefonden til relevante masteruddannelser.

Læs mere om masteruddannelsen i social- og specialpædagogik på Uddannelsesguiden via www.kortlink.dk/qg2e

KORTE KURSER

Er du mere til korte kurser er der muligheder i AMU-systemet. AMU-kurser er målrettet medarbejdere uden en professionsbachelor, men kurserne er åbne for alle. Kurserne er i reglen gratis på det pædagogiske og sociale område.

På Epos kan du finde en samlet guide til AMU-kurser inden for det pædagogiske og sociale område: www.epos-AMU.dk

Der findes rigtig mange kurser og udbydere. Du kan få et overblik ved hjælp af Socialpædagogernes Kursusspor, som er et digitalt værktøj til at finde relevante kursustilbud på tværs af landet.

Du finder det på www.sl.dk/kursussporet

KOLLEKTIVT FORLØB FOR ARBEJDSPLADSEN

Hvis I er flere på arbejdspladsen, der er interesserede i efteruddannelse, er der mulighed for at skræddersy en uddannelse til netop jer. Dels er der diplomuddannelserne, som tilrettelægges i samarbejde med arbejdspladser eller kommunen, eksempelvis Den fleksible diplomuddannelse for specialområdet hos UCSJ.

Kompetencesekretariatet rådgiver om uddannelse på statslige arbejdspladser. Tal med din leder og din tillidsrepræsentant om de kollektive muligheder på din arbejdsplads.

Læs mere på www.kompetenceudvikling.dk

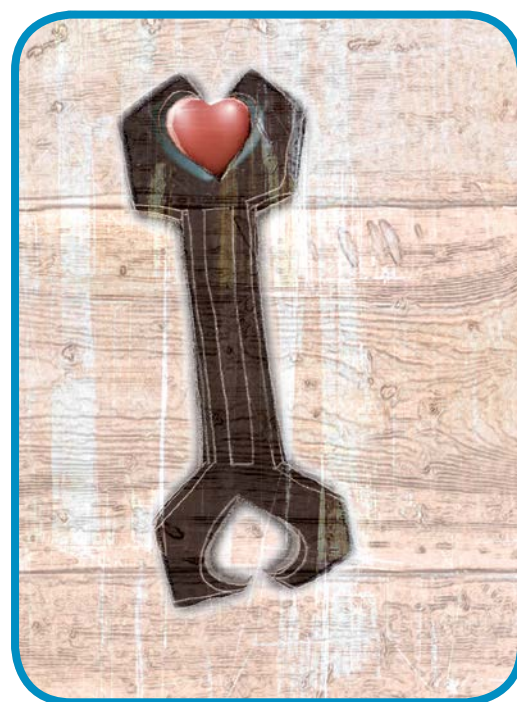
EN LEDER I MAVEN?

Er du leder, eller har du ambitioner om at blive leder, er der en række uddannelsestilbud inden for ledelse.

Generelt anbefaler Socialpædagogerne, at du tager en videregående voksenuddannelse (akademi-, diplom eller master i ledelse), da de er kompetencegivende og professionsrettede. Endvidere lever de op til nationale og internationale kvalitetsstandarder.

Du kan du læse om mulighederne på forbundets hjemmeside via www.kortlink.dk/qg2p

Du kan også finde kurser rettet mod ledere på www.lederweb.dk

03

SÅDAN FÅR DU RÅD

Finansiering af efteruddannelse er et vigtigt punkt. Mange efteruddannelser koster penge, men der er muligheder for at få støtte.

KOMPETENCEFONDEN

Først og fremmest er der Kompetencefonden, som støtter socialpædagoger ansat på det kommunale og regionale område økonomisk med op til 25.000 kr.

Læs om kriterier og hvordan du søger på forbundets hjemmeside via www.kortlink.dk/qg2u

Uddannelse i AMU-regi er i reglen gratis. SU, SVU og VEU er også muligheder i nogle tilfælde. Det afhænger af den specifikke uddannelse.

Din arbejdsgiver har naturligvis også mulighed for at finansiere kompetenceudvikling. Tal med din leder og evt. din tillidsrepræsentant om dine ønsker og hør, hvad der kan lade sig gøre.

Endelig kan man ansøge hos fonde og puljer, som støtter efteruddannelse. Fx kan man søge midler til et udviklingsprojekt hos fonde som Egmont eller hos Socialstyrelsen. Det er særligt relevant, hvis man som arbejdsplads går efter et kollektivt kompetenceudviklingsforløb.

TIP: UDDANNELSESPARLØR

På Uddannelsesguiden finder du en liste over ord og begreber.

Find den via www.kortlink.dk/qg2s

04

SÅDAN OVERBEVISER DU DIN LEDER

Der er tre vigtige ting at være opmærksom på, når du skal præsentere dit uddannelsesønske for din leder:

NYTTE FOR ARBEJDSPLADSEN

Overvej, hvordan dine nye kompetencer kan bidrage konstruktivt på arbejdspladsen. Det gavner din sag, hvis din leder kan se ideen i, at arbejdspladsen får glæde af, at du tager efteruddannelse. Find ud af, om der er nye opgaver, du kan påtage dig, eller om du kan udfylde et område, hvor I er svagt dækket ind, og hvor dine kommende kompetencer kan gøre en forskel.

Hold dig ajour med, hvad der sker i faget. Hvilke nye metoder, nye tilgange eller krav spiller en rolle inden for dit område, som både du og din arbejdsplads med fordel kunne blive klogere på?

OMKOSTNINGER OG LØSNINGER

Undersøg, hvad din efteruddannelse vil have af omkostninger – både i penge og tid for arbejdspladsen. Hvis der er finansieringsmuligheder som fx Kompetencefonden, som dækker en stor del af udgiften, er det lettere at få igennem. Det samme gælder den tid, du skal bruge på uddannelsen: Find ud af, hvordan tiden er fordelt mellem arbejde og fritid, og hvordan den kan tilrettelægges smidigst muligt. Hvis tiden, du er væk fra arbejdspladsen, er et problem, kan jobrotationsordningen fx være en mulighed.

Læs mere på forbundets hjemmeside via www.kortlink.dk/qg2w

Og mind din leder om, at efteruddannelse er en investering. Læs mere i artiklen 'Opdaterede medarbejdere, tak' på side 18.

KONKRET UDSPIL

Udvælg den/de uddannelser, du gerne vil tage. Det kan være en fordel for din leder at have et konkret udspil at forholde sig til. Det viser, at du er seriøs og har forbedret dig, og samtidig har du fakta at præsentere både i forhold til uddannelsens indhold, tidspunkt og omkostninger. Det kan være en god ide at have nogle alternativer at vælge imellem.

ORDFORKLARING

KOMPETENCEGIVENDE: Uddannelse, der giver formelle og anerkendte kompetencer ift. andre uddannelse og arbejdsmarkedet. En kompetencegivende uddannelse giver grundlag for, at man kan påtage sig en eller flere bestemte funktioner.

ECTS: International måleenhed for uddannelse og for den arbejdsindsats, den studerende skal lægge. 60 ECTS point svarer til fuldtidsstudie i et år. Når du får ECTS-point for uddannelse er det kompetencegivende.

Viden om demens åbner døre

Socialpædagog Gitte Hollen blev en del af løsningen på udfordringen med et stigende antal ældre udviklingshæmmede ved at tage en diplomuddannelse med speciale i aldring og demens

Fortalt til Marie Dissing Sandahl, mds@sl.dk
Foto: Tao Lytzen

Jeg har altid drømt om at tage en diplomuddannelse. Jeg kan lide at lære og at dygtiggøre mig, og jeg bliver altid nysgerrig på, hvorfor borgerne har perioder med ændringer i deres adfærd.

Specialområdet har altid kaldt på mig, og siden 2009 har jeg arbejdet med udviklingshæmmede både på et dagbeskæftigelsescenter og nu i bofællesskabet Krabben i Fjerritslev. Målgruppen er så dejligt livsglad, og jeg er altid godt tilpas blandt den type borgere. De er nogle helt specielle mennesker, der kan nogle specielle ting, og de har en form for ubetinget kærlighed, selvom de også har svære dage.

Da en borger fik demens, var vi uforberedte og anede ikke, at vores borgere er mere udsatte. Fordi vi i Danmark er lykkedes med at give udviklingshæmmede mennesker nogle bedre livsvilkår, lever

de jo længere, og mange får demens allerede i 40-års alderen. Og da endnu en borger fik demens, så tænkte jeg, at vi simpelthen måtte gøre noget, for den udvikling kommer kun til at fortsætte.

Jeg googlede løs som en slags selvstudium, og senere fandt jeg diplomuddannelsen i aldring og demens. Næste skridt var at få overbevist min leder om, at det var vigtigt, at vi blev klædt på til at arbejde med udviklingshæmmede demente, selvom jeg også overvejede at betale af egen lomme. Men min leder kunne se fidusen, fordi det kan bruges af alle parter.

Min leder foreslog at søge Den Kommunale Kompetencefond. Jeg kendte den ikke. Men det er jo skønt, at man kan søge støtte til det.

Det var fantastisk at vende tilbage til skolen. Jeg elsker det simpelthen. At få ny viden og lære om nye metoder og teorierne bag dem. Det giver mig virkelig et løft at se, hvad der rører sig i faget – og det er meningsfuldt at kunne tage det med tilbage til arbejdet og dele ud af min nye viden.

Det var en sand øjenåbner for mig at lære om aldring og demens på første modul. Selvom vi har sosu'er, der supplerer os godt med sundhedsfaglig viden, så fik jeg pludselig tilgang til en viden, jeg ikke havde drømt om. Delir (akut psykisk lidelse som følge af en skadelig påvirkning af hjernen, *red.*) og en simpel blærebetændelse kan fx give symptomer, der minder om demens. Det er jo en hel ny verden, der åbner sig for mig som pædagog.

Jeg bliver lige fem centimeter højere, når jeg kan bidrage med noget og dele min viden med mine kollegaer. Jeg har undervist på fællesmøderne, og jeg synes, jeg kan bidrage med noget helt andet nu. Jeg har fået et løft.

Ikke alle deler min interesse for demens, men størstedelen af mine kolleger er kommet med positive tilbagemeldinger. For de får jo også aha-oplevelser og konkrete redskaber til, hvad man kan gøre med demente og udviklingshæmmede borgere. Jeg er blevet en slags ressourceperson, som mange kollegaer kommer og spørger til råds om, hvordan de kan arbejde med en borger.

Håbet er at få støtte fra Den Kommunale Kompetencefond til de tre sidste moduler, så jeg har en fuld diplomuddannelse. Og jeg håber, at vi på vores arbejdsplads på sigt kan tilbyde mine kompetencer og viden på tværs i hele organisationen og kommunen som en form for konsulentbistand. Der er jo helt sikkert andre bofællesskaber for udviklingshæmmede, der står med de samme udfordringer, som vi havde, og min viden skal da sættes mest muligt i spil. ■

Hvordan kan jeg komme på efteruddannelse?

Som en del af overenskomsten i 2013 aftalte Socialpædagogerne og KL at afsætte midler til efteruddannelse – **Den Kommunale Kompetencefond**. Aftalen blev videreført med OK 2015.

Er du ansat i en kommune kan du eller en gruppe kollegaer søge fonden om op til 25.000 kr. til kompetenceudvikling om året. Du kan søge flere gange. Din leder og tillidsrepræsentant skal underskrive ansøgningen sammen med dig.

Den Kommunale Kompetencefond giver støtte til diplom-, master- og kandidatuddannelser inden for det sociale og pædagogfaglige område, som hele forløb eller moduler. Uddannelserne skal udbydes af anerkendte udbydere som fx professionshøjskoler.

Læs mere på: www.denkommunalekompetencefond.dk

VIDENSRESSOURCE Socialpædagog Gitte Hollen er 50 år og ifølge eget udsagn aldrig for gammel til at lære. Med en diplomuddannelse med speciale i demens og aldring er Gitte Hollen blevet en vidensressource for hele arbejdspladsen – og måske på sigt for hele kommunen.

EFTERUDDANNELSE

Nu taler mine kollegaer og jeg det samme sprog. Jeg har lært, hvorfor jeg har gjort, som jeg har gjort på arbejdet

Niels Rasmussen, meritpædagog

Nu ved jeg, hvorfor det virker

Som 50-årig startede pædagogmedhjælper Niels Rasmussen på uddannelsen til meritpædagog, selvom en videregående uddannelse ikke lå lige for, da han blev smidt ud af folkeskolen som dreng

Fortalt til Marie Dissing Sandahl, mds@sl.dk

Jeg har haft en kaotisk skolegang og blev smidt ud efter 7. klasse. I dag havde jeg nok fået en ADHD-diagnose. I stedet blev jeg udlært som pølsemaker og arbejdede i mange år som slagter. Men jeg er også uddannet massør, vagt og kraniosakralterapeut.

Få gratis uddannelse til meritpædagog

Som en del af overenskomsten mellem KL og Socialpædagogerne i 2015 aftalte parterne at nedsætte en pulje til et uddannelsesløft af ufaglærte.

Derfor kan du som medlem af Socialpædagogerne søge økonomiske midler til hele uddannelsen til **meritpædagog** samt støtte til transport og materialer, hvis du opfylder disse krav: Er kommunalt ansat, er over 25 år og har mere end fem års relevant erhvervs erfaring.

Din arbejdsgiver skal ikke betale, men lav en aftale med din tillidsrepræsentant og din leder, før du søger.

Læs mere på: www.denkommunalekompetencefond.dk

På et tidspunkt lukkede slagteriet i Ebeltoft, og jeg var pisket til at prøve noget nyt, og jeg fik vikarvagter på en døgninstitution for udadreagerende unge. For seks år siden fik jeg mit nuværende job som medhjælper på Bronzealderstoften i Hasle ved Aarhus, der er et bofællesskab for voksne med psykiske handicap. Jeg er glad for det, men jeg vil gerne lære mere og have papir på mine kompetencer.

Jeg måtte tage en beslutning om, hvad jeg ville. Uddannelsen til meritpædagog er dyr, men min tillidsrepræsentant hjalp mig med at søge Den Kommunale Kompetencefond. Alligevel har jeg taget lån i friværdien, for man får jo kun SVU (Statens Voksensuddannelsesstøtte, der svarer til SU, *red.*), og jeg kan jo ikke få SU-lån.

Fuck, det var hårdt at komme tilbage til skolen. Bare at sidde og lytte. Jeg har intet positivt at sige om min folkeskoletid, og det har måske sat sine spor. Men jeg har en god klasse. Den ældste er 54 år, og den yngste 26. Når vi laver gruppeopgave, så gør det ikke noget, at jeg ikke altid er skarp til at stave og formulere mig skriftligt.

Før første eksamen var jeg rystende nervøs. Min lærer lavede en eksamensangst-gruppe og sagde, at vi var på samme side. Og selvom jeg aldrig havde lavet sådan en opgave før, gik det fint.

Nu taler mine kollegaer og jeg det samme sprog. Jeg har lært, hvorfor jeg har gjort, som jeg har gjort på arbejdet. Jeg får en masse teori om pædagogik, og nu ved jeg, hvorfor det virker.

Skæbnen ville, at jeg efter mange år mødte en gammel lærer fra folkeskolen, der havde forudset, jeg ville ende på bænken. Og det var fedt at vise hende, hvad jeg er blevet til. Det driver mig lidt at vise, at man kan nå langt, selvom man ikke er den skarpteste kniv i skuffen rent skolemæssigt. Borgerne ved, hvor de har mig, og jeg er tydelig og god til at skabe kontakt til alle mennesker. ■

EFTERUDDANNELSE

Alligevel har de videnskabsteoretiske refleksioner gjort det klart for mig, at der er en grund til, at jeg er socialpædagog. Og det er fordi, jeg passer godt ind. Jeg er blevet bekræftet i, at jeg er det rigtige sted

Fie Majgaard Hansen, socialpædagog

Faglig udvikling for borgernes skyld

Ønsket om at blive endnu bedre til sit arbejde, så borgerne får den bedst mulige kvalitet i servicen, driver socialpædagog Fie Majgaard Hansen til at tage en diplomuddannelse i specialpædagogik

Fortalt til Marie Dissing Sandahl, mds@sl.dk

Jeg ville gerne udvikle mig og blive endnu skarpere til at tage mig af borgerne og deres problemer. Jeg ønskede ikke at skifte arbejde, men der skulle samtidig ske noget nyt. Jeg blev færdiguddannet i 2011 og har siden arbejdet på Engbo i Kerteminde, der er et regionalt bosted for mennesker med nedsat funktionsevne. Det spottede min leder heldigvis, da jeg snakkede med hende til MUS-samtale, for det gavner jo også institutionen.

Det er hårdt, men godt at gå i skole igen. Det er en udfordring på en anden måde, end da jeg var under uddannelse, fordi man arbejder fuldtid samtidig. Men min arbejdsplads er god til at give mig plads, så når jeg skriver opgaver, får jeg skemalagt fridage i den periode. Jeg har 24 timers vagter, så jeg har jo heldigvis et fleksibelt arbejdsliv på den måde.

Grundmodulerne er ikke så praktiske, men handler om videnskabsteori og om, hvordan man forsker. Det er ikke noget, jeg kan bruge direkte i praksis, men alligevel bliver jeg mere opmærksom på, hvordan man observerer borgerne, og hvad formålet med de observationer er. Jeg er meget praksisorienteret, så jeg glæder mig meget til valgmøderne, som jeg netop har søgt Den

Regionale Kompetencefond om. Det handler om socialkognitive udviklingsforstyrrelser.

Alligevel har de videnskabsteoretiske refleksioner gjort det klart for mig, at der er en grund til, at jeg er socialpædagog. Og det er fordi, jeg passer godt ind. Jeg er blevet bekræftet i, at jeg er det rigtige sted.

Hvis man gerne vil udvikle sig, så er det en fremragende mulighed at tage en diplomuddannelse, og man kan søge kompetencefonden løbende, så man ikke behøver binde sig fra starten af.

Diplomuddannelsen er for mig ikke et skridt på vejen til at blive leder eller konsulent. For mig handler det om faglig udvikling. Vi skal være med helt oppe på beatet med ny viden, så vi sikrer, at borgerne får den bedst mulige behandling og støtte. ■

Hvordan kan jeg komme på efteruddannelse?

Som en del af overenskomsten i 2015 aftalte Socialpædagogerne og Danske Regioner at afsætte midler til efteruddannelse – **Den Regionale Kompetencefond**.

Er du ansat i en region eller en selvejende regional institution, kan du eller en gruppe kollegaer søge fonden om op til 25.000 kr. til kompetenceudvikling om året. Du kan søge flere gange. Din leder og din tillidsrepræsentant skal underskrive ansøgningen sammen med dig.

Den Regionale Kompetencefond giver støtte til kompetencegivende efter- og videreuddannelse, der udbydes af anerkendte udbydere fx professionshøjskoler.

Læs mere på: www.denregionalekompetencefond.dk

Større gennemslagskraft

Den 36-årige socialpædagog Jens Wernberg har med en efteruddannelse i neuropædagogik og neuropsykologi styrket sit faglige vokabularium, så hans anbefalinger får mere faglig tyngde

Fortalt til Marie Dissing Sandahl, mds@sl.dk
Foto: Ricky John Molloy

På Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center i Ballerup behandler og udreder vi på min afdeling børn mellem 7 og 13 år med psykiatriske problemstillinger. Mange af børnene er gået i hi, når vi møder dem, så det ligner depression eller angst. Ofte viser den psykiatriske udredning, at det dækker over autisme eller autistiske træk.

Fordi det er et så lille specialområde inden for socialpædagogikken, er der nærmest ingen specifik efteruddannelse at få. Men jeg havde udset mig et modul i neuropædagogik og neuropsykologi. Når man arbejder med psykiatri og anderledes fungerende hjerner, så er det brugbart at vide, hvordan hjernen er bygget op, og hvorfor nogle børn fungerer anderledes end andre.

Min afdelingssygeplejerske klappede i hænderne af begejstring, da jeg kom og foreslog uddannelsen. Hun sidder jo ikke selv på pengekassen i regionen, så hun var meget glad for, at jeg selv var opsøgende. Kompetencefonden dækker mange af udgifterne, og min ledelse har bakket mig op.

Min opgave er hovedsagelig at danne en effektiv relation til nogle børn, som for det meste ikke er begejstrede for menneskelig kontakt. Jeg opbygger et skærmet miljø, hvor de kan slappe af og opleve, at de kan stole på mig, så de under observationerne kan være dem, de er. Det kan godt tage uger, før man ser, hvad børnene indeholder.

Det er en målgruppe, hvor man ikke får så meget igen – måske bortset fra de negative ting. De er ofte meget dårlige til at afkode kropssprog og ansigtsudtryk, så jeg skal være meget tydelig i

mine grænser og konkret i mine krav, men samtidig være meget rolig.

Vi har alle spejlneuroner i hjernen, som spejler andre mennesker, og som sætter følelser i gang. Nogle menneskers spejlneuroner fungerer ikke særlig godt – det er dem med autistiske træk. Viden om neuropsykologi har givet mig et større og mere fyldestgørende billede af, hvad der rent neurologisk er årsagen til, at børnene er, som de er.

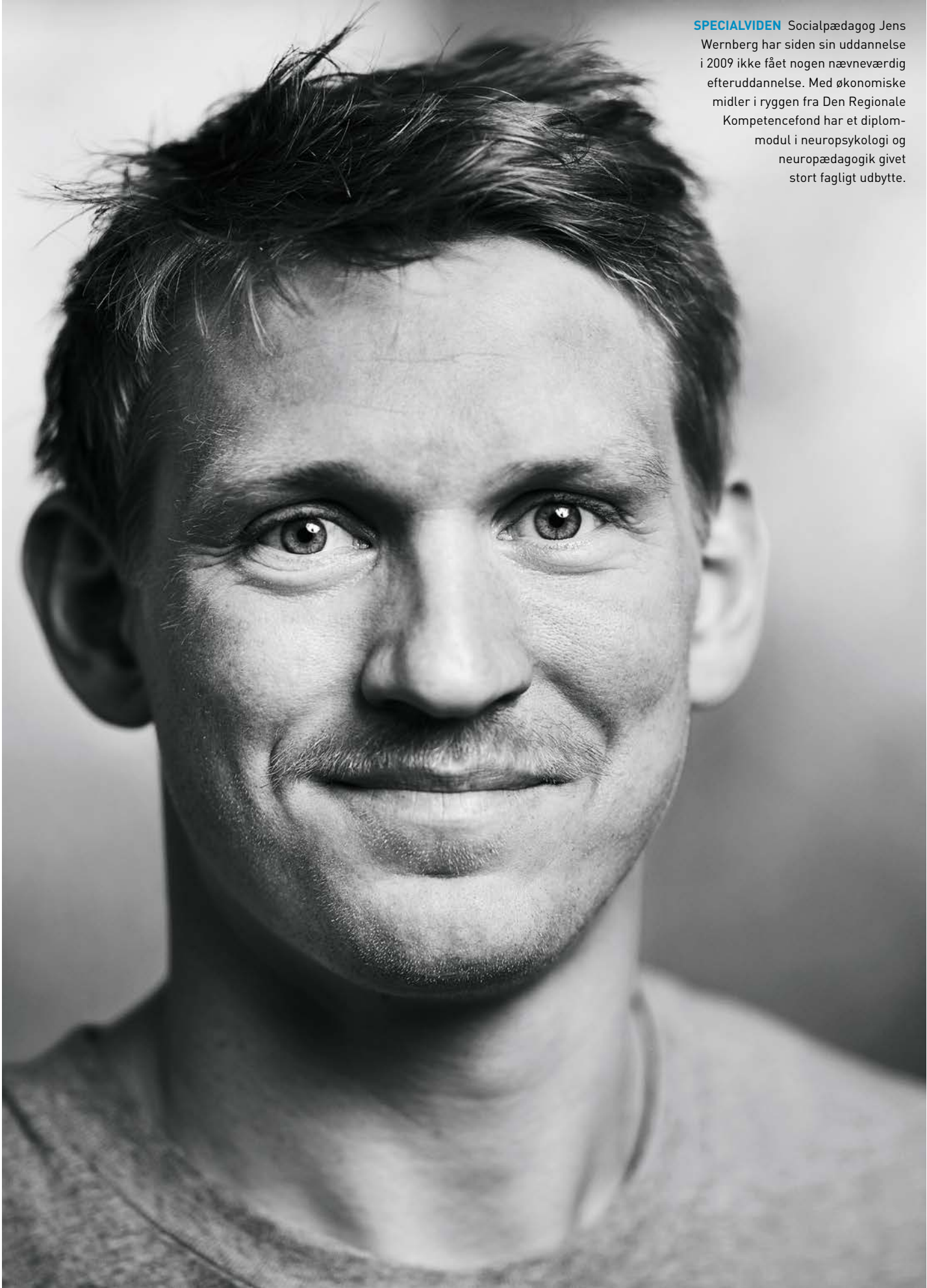
Den viden giver mig også skyts til fx netværksmøder med kommunerne i slutningen af børnenes indlæggelse. Jeg kan i højere grad fagligt kvalificere mine anbefalinger til kommunerne om, hvilke tilbud børnene skal have. Jeg er blevet skarpere til at forklare børnenes problemer og udfordringer og sige: Den her dreng kommer til at have sin autisme altid, fordi hans hjerne er sådan og sådan bygget, og der hjælper det ikke med en inklusionsklasse i folkeskolen.

Uddannelsen giver mig også i højere grad et fælles sprog med kollegaerne på afdelingen. Jeg vil gerne brede min viden ud og undervise kollegaerne, og viden om neuropædagogik er jo oplagt at tænke ind i deeskalerende kommunikation og ambitionen om nedbringelse af tvang, fordi man får en basal viden om, hvordan patienterne tænker og hvorfor de handler, som de gør.

En bedre forståelse af børnenes hjerne giver mig også på et personligt plan en større accept af børnene og af, at de sjældent giver noget følelsesmæssigt tilbage.

Det er hårdt at tage en efteruddannelse, mens jeg har fuldtidsarbejde, som vel og mærke er et arbejde, hvor jeg hele tiden skal præstere og være på. Og jeg kan godt mærke, det er lang tid siden, jeg har gået i skole. Men jeg kunne alligevel godt tænke mig at bygge på med flere moduler. Der vil jeg helt sikkert søge kompetencefonden igen.

Skolebænken kaldte, fordi jeg har brug for nye input og perspektiver. Jeg har brug for at have en følelse af, at jeg udvikler mig, og at jeg prøver at blive klogere og dygtiggøre mig. At blive bedre til mit arbejde, simpelthen. Og det gør jeg i højeste grad, når jeg kommer væk fra afdelingen og kan se det hele udefra. ■

SPECIALVIDEN Socialpædagog Jens Wernberg har siden sin uddannelse i 2009 ikke fået nogen nævneværdig efteruddannelse. Med økonomiske midler i ryggen fra Den Regionale Kompetencefond har et diplommodul i neuropsykologi og neuropædagogik givet stort fagligt udbytte.

Opdaterede medarbejdere, tak

Efteruddannelse, ja tak, siger forstander Mia Karleby – fordi borgerne skal nyde godt af den bedste viden, og fordi efteruddannelse gør fagpersonerne til medskabere af viden

Af Malene Dreyer, mad@sl.dk

Hvad efterspørger lederen, når det handler om efteruddannelse? Hvad giver mest mening ud fra et udviklingsperspektiv, og hvordan præsenterer man som medarbejder sine uddannelsesønsker for sin leder?

Vi har spurgt Mie Karleby, forstander på Pensionat Kamager, hvordan hun som leder ser på efteruddannelse.

Hvad har du brug for, at dine medarbejdere tilegner sig af kompetencer?

– Jeg har brug for at geare organisationen til det, jeg kan se i krystalkuglen. Så jeg tager udgangspunkt i, hvad vi skal vi kunne leve op til i forhold til brugergruppen på Kamager – hvad får de brug for fremover? Vi er i konkurrence med virksomheder som alle andre, og derfor skal vi kunne tiltrække både borgere og medarbejdere. Jeg går efter, at Kamager skal have en faglig profil. Og det indebærer, at man som medarbejder har et teoretisk afsæt eller referenceramme og kan redegøre for de tilgange og metoder, man bruger, ud fra det perspektiv.

Hvad opfordrer du dine medarbejdere til at tage af efteruddannelse?

– Som regel kommer medarbejderne på eget initiativ med ønsker om efteruddannelse. Vi har en kultur for at have et højt uddannelsesniveau. Det er den bedste motivation og inspiration – at medarbejderne ser, hvad uddannelse gør ved de andre. Men det sker også, at vi har behov for at supplere organisationen med viden, fx om demens, i takt med, at borgerne på Kamager bliver ældre. Vi har også ressourcegrupper, som får specialviden om et emne – det kan være funktioner som fx seksualvejledere eller IKT-kommunikation og mediepædagogik, der er brug for at have i huset. Så opfordrer vi medarbejderne til at tage uddannelse i den retning.

I hvilken retning tænker du, at det er klogt at gå, hvis man vil dygtiggøre sig fagligt?

– Det kommer an på, hvor man gerne vil hen i sit arbejdsliv. Det er en god ide at orientere sig om, hvad der foregår inden for det område, hvor man gerne vil hen. Men generelt er viden om konfliktnedtrappende tilgange som fx low arousal og neuropædagogik noget, der kan anvendes bredt.

Hvorfor er det vigtigt, at man som socialpædagog opdaterer sin faglighed?

– Fordi der heldigvis udvikles så meget ny viden på vores område, og vi skal følge med. Faget udvikler sig, og vi skal præsentere borgerne for den bedste nye viden. Og når vi efteruddanner os, så bliver vi selv medskabere af viden. Fx er Kamager nu blevet VISO-leverandør, hvilket betyder, at vi er leverandører af pædagogisk vejledning og rådgivning.

Er det dyrt og besværligt, ud fra et ledersynspunkt, at sende medarbejdere på efteruddannelse?

– Det er ikke nemt, men det er besværet værd. På Kamager har vi haft medarbejdere på 48 diplommoduler hen over tre-fire år, og det kræver noget – ikke mindst af de øvrige medarbejdere, som må tage en ekstra tørn imens. Men det er der heldigvis opbakning til, for medarbejderne ved, hvor meget det giver, at de får dygtige og inspirerende kolleger retur, og at det også bliver deres tur. Desuden er efteruddannelse slet ikke til at komme udenom, hvis man vil have en god arbejdsplads med en faglig profil, som kan tiltrække kvalificeret arbejdskraft og ikke mindst fastholde dem, vi har.

Hvad er de gode argumenter, når man skal overbevise sin leder om, at man skal på efteruddannelse?

– Først og fremmest skal man tage afsæt i borgernes behov og perspektiv. Man skal argumentere for, hvordan brugerne kan få glæde af den nye viden, man vil tilegne sig. Principielt uddanner vi medarbejderne til Kamager – men ikke ud af Kamager. Jeg skal sikre, at arbejdspladsen kan levere. Men der er også et fastholdelsesperspektiv i efteruddannelse. Er man en dygtig medarbejder, som organisationen gerne vil holde på, kan man godt tillade sig at sige, at kompetenceudvikling er et krav, man har – det er naturligt. Og et uddannelsesforløb kan være et godt alternativ eller supplement til den decentrale lønforhandling. ■

Kamager

Kamager er et botilbud under Region Hovedstaden for mennesker, der har fysiske og psykiske funktionsnedsættelser, og her bor 40 mennesker i alderen 21-71 år.

Mie Karleby er medlem af styregruppen for den fleksible diplomuddannelse for specialområdet på UC Sjælland og har på den måde medvirket til at tilrettelægge diplomuddannelsen.

VOKSEOMRÅDET

Socialpædagogiske roser til KL-udspil

Fine visioner, en rigtig handicappolitisk tilgang og lovende toner om inddragelse af medarbejderne og deres praksisviden. Socialpædagogerne hilser KL-udspil velkomment som en tiltrængt opprioritering af voksen-socialområdet

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk
Foto: Rasmus Baaner

Socialområdet er udfordret: Markant flere får støtte i eget hjem, flere borgere bor i botilbud. Flere borgere får diagnoser, og antallet af især unge hjemløse stiger. Det er den noget dystre konstatering, der er udgangspunk-

tet for det udspil om voksensocialområdet, som KL nu fremlægger.

'Fælles om fremtidens socialpolitik' hedder oplægget, der altså sigter mod hele voksenområdet i kommunernes socialindsats, og som kommer med anbefalinger på fem områder: rehabilitering, boligområdet, arbejde med helhedssyn på tværs af sektorer, øget indsamling og brug af praksisnær viden samt beskæftigelsesområdet.

Anbefalingerne er ikke kun rettet mod kommunerne, men også mod staten og de mange forskellige aktører, der spiller en rolle for borgernes liv og muligheder. Og i forbindelse med implementeringen af de tiltag, KL anbefaler, nævnes inddragelse af faglige organisationer som Socialpædagogerne specifikt.

– Flere og flere borgere har behov for hjælp og støtte, men vi har stadig kun den samme pose penge at gøre godt med i kommunerne. Udviklin-

Det er rigtig godt, at KL direkte nævner, at udvikling af den kommunale handicappolitik skal ske i samarbejde med de faglige organisationer. Det viser, at KL anerkender, at medarbejderne er en central medspiller, og den opgave er vi mere end klar til at tage på os

Benny Andersen, formand, Socialpædagogerne

gen betyder, at vi i kommunerne skal være meget innovative i forhold til at finde løsninger, der tilgodeser behovene hos så mange som muligt – og at vi er nødt til at tage hul på at gøre tingene på en anden måde, hvis det hele skal hænge sammen, siger Thomas Adelskov, formand for KL's Social- og Sundhedsudvalg.

KL vil have et nyt syn på kvalitet og udvikling, der skal tage afsæt i kommunernes evne til at hjælpe den enkelte borger til at blive i stand til at klare sig selv trods funktionsnedsættelser. Udgangspunktet for kommunernes indsats skal være rehabilitering og borgernes egne ressourcer og ønsker. Og skal det lykkes, kræver det inddragelse og deltagelse af civilsamfundet – fx foreninger, naboer, arbejdspladser og uddannelsesinstitutionerne, hedder det.

Det kræver også mere praksisnær viden om, hvad der virker, mener KL:

– Når vi arbejder rehabiliterende med borgerne, øger det også behovet for mere praksisnær viden om effekten af de sociale indsatser. Derfor skal vi i kommunerne fortsætte det systematiske arbejde med at udvikle den rigtige dokumentationspraksis. Og her har vi også brug for staten og forskningsinstitutionernes hjælp, siger Thomas Adelskov.

Taler området op

Udspillet høster store ros fra Socialpædagogernes formand Benny Andersen:

– Vi glæder os over, at kommunerne som arbejdsgiver har visioner for det specialiserede socialområde. Udspillet taler hele handicapområdet op på en måde, som vi ikke har set siden kommunalreformen. Det viser en tiltrængt høj prioritering af området fra politikernes side, siger Benny Andersen.

Han er også glad for, at KL er meget konkrete, når det handler om at bud på, hvordan tankerne i oplægget skal omsættes til virkelighed:

– Det er positivt, at KL kommer med konkrete og handlingsanvisende anbefalinger, og vi kan genkende os selv i mange af dem. Vi har haft en rigtig god dialog med KL op til dette udspil og oplever, at der er blevet lyttet til vores indspil og forslag. Den dialog glæder vi os til at fortsætte, for der er ingen tvivl, at vi sammen kan skabe bedre resultater – til gavn for både borgerne og medarbejderne, siger Benny Andersen.

Derfor er det også et vigtigt signal, KL sender omkring inddragelse af de faglige organisationer, påpeger han:

– Det er rigtig godt, at KL direkte nævner, at udvikling af den kommunale handicappolitik skal ske i samarbejde med de faglige organisationer. Det viser, at KL anerkender, at medarbejderne er en central medspiller, og den opgave er vi mere end klar til at tage på os, siger han.

Men ud over de rammer for udviklingen, KL lægger op til, er Socialpædagogerne også glade for den handicappolitiske linje, udspillet indeholder:

– Det viser fra vores synspunkt den helt rigtige tænkning med handicap som en del af vores kernevedfærd og et fokus på, at der er udviklingspotentiale for alle – også borgere med et behov for livslang støtte. Og her spiller socialpædagoger en afgørende rolle i både rehabiliterings- og habiliteringsarbejdet med borgerne – fx har socialpædagoger en betydningsfuld rolle, når det handler om at facilitere menneskelige netværk for borgerne, som understøtter inklusionen af den enkelte borger og samspillet med civilsamfundet, siger Benny Andersen.

Nye krav til socialpædagoger

Netop arbejdet med at inkludere og åbne døre for borgerne er centralt for KL, understreger Thomas Adelskov:

– Grundstenen i udspillet er rehabilitering, hvor vi i kommunernes skal sætte borgernes egne ressourcer og ønsker i centrum. Vores ambition er at understøtte, at flere fællesskaber åbner sig for borgere, som i dag ser sig sat udenfor. Det er ikke en opgave, som kommunerne kan løse alene. Den enkeltes netværk samt fællesskaber som foreningslivet, naboskab, arbejdspladser og uddannelsesinstitutioner skal også tage ansvar for, at flere kan deltage, siger han til Socialpædagogen.

Og det får betydning for socialpædagogers måde at arbejde på, påpeger han:

– Den rehabiliterende tilgang betyder, at socialpædagogernes faglige udvikling skal gå i retning af at understøtte, at borgerne bliver inkluderet i samfundslivet på egne præmisser og opbygger relationer til andre. Der skal arbejdes med den faglige kultur, og I skal som medarbejdere være åbne for, at andre fagligheder og perspektiver er med til at spille indsatserne gode. Så vi i fællesskab når målet om at øge borgerens egenmestring, siger Thomas Adelskov.

Også på en anden front vil KL have faggrupperne til at rykke tættere sammen:

– Middellevetiden for borgere med funktionsnedsættelser er ca. 15-20 år kortere end

for andre borgere. I mange tilfælde har borgere med fx udviklingshæmning også alvorlige, ikke-kendte somatiske problemstillinger – især pga. livsstilssygdomme. Derfor anbefaler KL bl.a., at kommunerne skærper fokus på at integrere den sundhedsfaglige opgave på de socialfaglige botilbud, så borgere med funktionsnedsættelser modtager sundhedsfaglig pleje og støtte på lige fod med andre borgere. Det skal ske i et tæt samarbejde med det regionale sundhedsvæsen og almen praksis. Men det kræver også, at medarbejderne på de socialfaglige botilbud får styrket deres kompetencer og i højere grad indgår i tværprofessionelle samarbejder om borgerens sundhed, siger Thomas Adelskov

Nuancerne og retssikkerheden

Hos Socialpædagogerne påpeger Benny Andersen, at der midt i alle de gode signaler og tanker i udspillet er grund til at holde øje med udviklingen på et par områder. Det er fx centralt at få nuancerne på plads, når der tales om rehabilitering:

– Der er stor forskel på borgernes behov – fra borgere, der har behov for få timers ugentlig støtte, til borgere med behov for støtte døgnet 24 timer. Det er afgørende med en fælles forståelse

af, at ikke alle borgere kan rehabiliteres, siger Benny Andersen.

Han opfordrer derfor KL til at skelne tydeligt og i højere grad anerkende habiliteringsindsatsen som den rette tilgang for de borgere, hvor den er den rigtige målestok:

– Borgere med varige og omfattende funktionsnedsættelser skal have livslang støtte og har behov for en habiliterende indsats. Vi må ikke ende der, hvor rehabilitering bliver misfortolket i en kommunal kontekst til alene at sætte fokus på borgere, der kan hjælpes til fx at blive arbejdsmarkedsparete eller kan støttes til at blive uafhængige af hjælp.

Tilsvarende vil Socialpædagogerne også stå fast på, at den enkelte borgers retssikkerhed ikke svækkes, hvis KL, som der lægges op til i udspillet, får regeringen til at se på hele ankesystemet på det sociale voksenområde:

– Det er vigtigt for os, at ankesystemet ikke bliver udhulet eller svækket. Ankesystemet er en sikring af borgernes retssikkerhed, så der bør ikke bare lempes for at tilgodese kommunernes økonomiske råderum, siger Benny Andersen. ■

Se KL-udspillet på www.kl.dk/socialudspil

CENTRUM Grundstenen i KL's udspil er rehabilitering, hvor borgernes egne ressourcer og ønsker skal sættes i centrum, og det stiller nye krav til socialpædagoger som faggruppe, mener formanden for KL's social- og sundhedsudvalg, Thomas Adelskov.

KERNEFAGLIGHED

Se, hvad vi kan – og hvad I kan

Metodekatalog

Syrenparkens socialpædagoger er i gang med at udarbejde et metodekatalog, der sætter ord på centrale nøglebegreber, metoder og tilgange. I tilknytning til de enkelte afsnit vil der være praksisfortællinger. Emnerne i kataloget vil bl.a. være:

- 4 R: Rammer, retning, råderum og relationer
- Medborgerskab
- Relationsdannelse
- Den anerkendende tilgang
- Helhedssyn
- Etik
- Konfliktforståelse
- Struktur
- Domæneteori
- lagtagelser
- Livshistorieforløb
- Neuropædagogik
- Udviklingspsykologi

På Syrenparken har socialpædagogerne arbejdet på at skærpe deres faglige profil og tydeliggøre, hvad de kan bidrage med i den tværfaglige indsats på stedet. De øvrige faggrupper har gjort det samme – til gavn for borgerne

Af Trine Kit Jensen, redaktionen@sl.dk
Foto: Michael Drost-Hansen

På Torvet i Syrenparken vokser der planter ud af væggen. Forskellige nuancer af grønt blander sig med lyserødt og skaber en stemning, som hvide vægge ikke kan levere. Torvet er fællesrum for botilbuddets borgerne, der alle har alvorlige psykiske lidelser. Her er der altid personale til stede, og ledelsen har besluttet, at det primært skal være socialpædagoger. Omvendt står pædagogerne nu ikke længere for udlevering af medicin i samme omfang som tidligere.

– En sygeplejerske kan fortælle mere om præparaternes virkning og eventuelle bivirkninger, så det er ikke den bedste løsning, at jeg tager mig af den opgave, siger Sarah Bro Petersen, der er tillidsrepræsentant for socialpædagogerne på stedet.

Det socialpsykiatriske botilbud Syrenparken i Børkop er en del af Socialcenter Lillebælt under Region Syddanmark og har plads til et halvt hundrede borgere. 27 af de i alt 55 ansatte er socialpædagoger, og ligesom ergoterapeuter, social- og sundhedsassistenter, sygeplejersker og socialrådgivere har pædagogerne arbejdet med at beskrive deres kernefaglighed, så opgaverne kan fordeles mere hensigtsmæssigt. Det gælder ikke bare på Torvet og ved medicinudlevering, men også i de tværfaglige team, der arbejder sammen om borgerne.

Socialpædagogerne begyndte arbejdet med at beskrive deres kernefaglighed i starten af 2016. Dengang hørte Syrenparken til det nu nedlagte Center for Misbrug og Socialpsykiatri, der talte flere socialpsykiatriske tilbud, og alle medarbejdere her var på det tidspunkt omfattet af projektet.

Laveste fællesnævner

Helle Friedrichsen er i dag leder af Kvalitet og Udvikling i Socialcenter Lillebælt. Hun er selv uddannet sygeplejerske og var som vicecenterleder på det gamle center med til at tage initiativ til udarbejdelsen af monofaglige profiler for alle faggrupper.

Om baggrunden for initiativet fortæller Helle Friedrichsen, at socialpsykiatrien er et forholdsvis ungt speciale, der fra starten skilte sig ud fra det øvrige socialområde ved at lægge vægt på tværfaglighed. Men det blev ikke defineret, hvad de enkelte faggrupper skulle have særligt fokus på, og det har socialpsykiatrien efter hendes opfattelse lidt under.

– Der blev gjort en dyd ud af, at det ikke betød så meget, hvilken uddannelse man havde, og at alle kunne uddele medicin, arbejde som kontaktpersoner, have kontakt til kommunen og lave relationsarbejde. Det var lidt laveste fællesnævner, der kom til at gælde, og i ledelsen valgte vi derfor, at vi gerne ville dyrke monofagligheden for at styrke tværfagligheden. Alle skal byde ind med det bedste, de har, og det skulle så gerne betyde, at borgerne får et bedre tilbud, siger hun.

I dybden med fagligheden

Set med Sarah Bro Petersens øjne har det især for socialpædagogerne været tiltrængt at 'varedeklare' kernefagligheden, fordi de i højere grad end andre faggrupper har haft svært ved at sætte ord på, hvad netop deres spidskompetencer er i en socialpsykiatrisk sammenhæng.

– Som pædagoger siger vi fx ofte, at vi er gode til relationsdannelse og til at arbejde anerken-

dende med borgerne. Men det samme vil ergoterapeuter, sosu-assistenten og for den sags skyld også sygeplejerskerne sige. Der var derfor behov for, at vi gik mere i dybden med beskrivelsen af vores faglighed for at kunne beskrive, hvad det er, vi gør anderledes, siger hun.

Som illustration af sin pointe peger hun på, at en fagfælle i forbindelse med en diplomuddannelse spurgte de andre faggrupper, hvad de kunne bruge pædagogerne til.

– Det kunne de ikke helt præcist svare på, og det bekræftede mig i, at det gav god mening, hvis vi som pædagoger blev dygtigere til at synliggøre, hvad det er, vi kan, siger hun.

Sarah Bro Petersen har ikke nogen entydig forklaring på, hvorfor pædagogerne har haft svært ved at formulere sig omkring deres faglighed.

– Men en del af forklaringen kan måske være, at pædagoger tit bevæger sig steder, hvor de fortrinsvis arbejder sammen med andre pædagoger – og måske en enkelt sosu-assistent eller socialrådgiver. Derfor bliver mange ting ofte indforståede. Det bliver tavs viden, fordi den ikke italesættes, siger hun.

Derudover peger hun på, at pædagoger under deres uddannelse ikke specifikt bliver klædt på til at arbejde i socialpsykiatrien.

– Det gør fx ergoterapeuter, som er meget skarpe til at sige, hvad de kan. Så uddannelse ville helt sikkert styrke pædagogernes monofaglighed i det tværfaglige samarbejde, siger hun.

Inspiration fra forbundet

I forbindelse med projektstarten fik pædagogerne en ramme med beskrivelse af formål og opgave, og der blev afsat tid til, at de i løbet af 2016 kunne mødes fem gange – én gang på tværs af centeret og fire gange lokalt. Derudover har de også i dagligdagen arbejdet med projektet.

Som tillidsrepræsentant har Sarah Bro Petersen været optaget af at gøre sine kolleger opmærksomme på, at Socialpædagogerne ikke 'bare' er en fagforening, der hjælper medlemmerne med løn- og arbejdsvilkår, men også tilbyder et fællesskab, der kan styrke fagligheden.

På et TR-møde hørte formanden for Kreds Lillebælt, Hanne Ellegaard, om projektet, og det førte til et samarbejde om en indledende temadag for alle de involverede pædagoger. Her stod Martin Fjording, socialfaglig konsulent hos Socialpædagogerne, for et inspirationsoplæg.

– Han gav et sociologisk perspektiv på recovery-tankens, som vi arbejder rigtig meget med, og kom med også med bud på, hvorfor det er en rigtig god

FAGLIGHED 'Som pædagoger har vi fået større faglig stolthed, og både i dialogen med kolleger fra de andre faggrupper og i forhold til dokumentation er vi klart blevet bedre til at formulere, hvad vi kan byde ind med for at understøtte den rehabiliterende indsats, siger socialpædagog og tillidsrepræsentant Sarah Bro Petersen.

Vi har fået øje på, hvad de andre pædagoger arbejder med, og det har bidraget til at belyse, hvor meget viden, vi som faggruppe egentlig besidder, og hvad vi hver især har af specialer

Sarah Bro Petersen, Socialpædagog og tillidsrepræsentant, Syrenparken

Kernefaglighed

'Min faglige praksis' er et redskab udviklet af Socialpædagogerne til at arbejde med, hvordan fagligheden gør en positiv forskel for de borgere, du og I arbejder med.

Redskabet består af instruktioner til såvel individuel som kollegial brug og så to refleksionsark, der beskriver ni kernefaglige begreber.

Hvert af de ni begreber bliver præsenteret, dels med et kort bud på begrebets betydning i praksis, dels med et citat fra en socialpædagogisk praktiker, som beskriver, hvordan begrebet er til stede i det daglige arbejde med en borger.

Download redskabet via www.kortlink.dk/qh2x

idé, at socialpædagoger arbejder med borgerne i socialpsykiatrien, fortæller Sarah Bro Petersen.

Undervejs har pædagogerne også hentet inspiration i cand.pæd.pæd. Bent Madsens webinar om den socialpædagogiske kernefaglighed, der ligger på Socialpædagogernes hjemmeside – og de har holdt teoretiske oplæg for hinanden.

Ord på pædagogikken

– Nogle er meget dygtige pædagoger, men har haft brug for hjælp til at sætte ord på, hvad det er, de gør i hverdagen. Det har de mere teoretisk stærke kolleger budt ind med, og på den måde har vi støttet hinanden i at koble teori og praksis, fortæller Sarah Bro Petersen.

Derudover har der bl.a. været afviklet workshops, hvor de enkelte pædagoger valgte en metode, de gerne ville arbejde med i forhold til en konkret borger. Her fik de sparring i mindre grupper for at kunne reflektere over, hvordan tilgangen mere præcist skulle være.

– Livshistorier kan man fx arbejde med på flere måder. Én måde kan fx være, at man sammen tager ud og fotografer det sted, hvor borgeren er vokset op, og bruger billederne til at lave en bog. En anden kan være at støtte borgeren til selv at skrive dagbog, siger Sarah Bro Petersen.

Hun fortæller også, at en pædagog fik en kollega til at iagttage sig, når hun var sammen med en borger i forskellige situationer, så hun kunne kvalificere sit arbejde og blive dygtigere i kontakten med borgeren. Kollegaen havde specialiseret sig i forskellige metoder til at iagttage praksis på, og også andre særlige pædagogkompetencer har vist sig undervejs.

– Vi har fået øje på, hvad de andre pædagoger arbejder med, og det har bidraget til at belyse, hvor meget viden, vi som faggruppe egentlig besidder, og hvad vi hver især har af specialer.

Det vil hele huset fremover kunne trække på, siger Sarah Bro Petersen.

Metodekatalog på vej

Et konkret resultat af arbejdet med monofagligheden bliver et socialpædagogisk metodekatalog, der i øjeblikket er under udarbejdelse. Her vil forskellige teorier og tilgange blive koblet med praksisfortællinger. Tanken med metodekataloget er bl.a. at sikre, at en bred vifte af pædagogiske metoder kommer i spil, når en indsats skal sættes i værk, så man kan vælge netop den metode, borgeren vil have størst udbytte af.

– Der kan være en tendens til, at man anvender den håndfuld metoder, man plejer at gribe til, og kataloget vil medvirke til at skærpe de pædagogiske overvejelser, når man vælger metode, siger Sarah Bro Petersen.

Kataloget vil ikke blot kunne bruges af pædagogerne selv, men også være et redskab, der kan give de andre faggrupper indblik i metoderne, så de får bedre forudsætninger for at se, hvornår det giver mening at 'kalde' på en pædagog.

– På den måde vil der også tværfagligt blive mere systematik i udvælgelsen af metoder. Når vi i de tværfaglige team laver individuelle planer sammen med borgeren, vil det stå mere klart, hvad pædagogen og fx ergoterapeuten hver især kan tilbyde, fortæller Sarah Bro Petersen.

Pote på flere fronter

Et vigtigt mål med projektet har været at få bedre beskrivelser af indsatserne ind i den skriftlige dokumentation, så de pædagogiske metoder – og effekterne af dem – også her bliver tydelige. Også det har pædagogerne hjulpet hinanden med.

– Hvis vi skriftligt bliver dygtigere til at gøre rede for, hvad der er for nogle metoder, vi bruger, når vi fx arbejder anerkendende eller med relationer, syn-

Førhen fortalte pædagogerne, at de var uddannede til relationsarbejde, og tættere på deres kernekompetencer kom de sjældent. Men arbejdet med bl.a. metodekataloget har gjort noget for deres faglige selvforståelse

Helle Friedrichsen, leder af Kvalitet og Udvikling, Socialcenter Lillebælt

liggør vi også vores arbejde og får gode argumenter for, hvorfor socialpædagoger har en vigtig rolle at spille i socialpsykiatrien, siger Sarah Bro Petersen.

Overordnet set oplever hun, at arbejdet med monofagligheden på flere fronter har givet pote.

– Som pædagoger har vi fået større faglig stolthed, og både i dialogen med kolleger fra de andre faggrupper og i forhold til dokumentation er vi klart blevet bedre til at formulere, hvad vi kan byde ind med for at understøtte den rehabiliterende indsats, siger hun.

Sarah Bro Petersen mener bl.a., at socialpædagogerne kan være garanter for, at det hele tiden er borgernes egne mål og ønsker, der er i fokus.

– Det skal de andre faggrupper også være med til. Men en ergoterapeut går ind og laver forløb med en start og en sluttid, og sygeplejersker og sosu-assistenten har et mere sundhedsfagligt fokus.

Som socialpædagoger har vi et andet perspektiv. Vi ser på hele borgerens liv og støtter dem bl.a. i at kunne deltage i forskellige fællesskaber og arenaer. Det er meget relevant, fordi man i socialpsykiatrien jo netop arbejder på, at de skal ud og have kontakt med det omkringliggende samfund igen, siger hun.

'Genopfindelse' nødvendig

Også Helle Friedrichsen oplever, at det undervejs er blevet tydeligere for pædagogerne, at de kan tilbyde noget særligt – og at de er blevet skarpere til at formulere det.

– Førhen fortalte pædagogerne, at de var uddannede til relationsarbejde, og tættere på deres kernekompetencer kom de sjældent. Men arbejdet med bl.a. metodekataloget har gjort noget for deres faglige selvforståelse, og de byder nu ind på mere sikker grund i hele den tværfaglige indsats, siger hun.

Helle Friedrichsen har observeret, at det især for medarbejdere, der har været ansat i socialpsy-

kiatrien i mange år, kan være en udfordring at omstille sig til det øgede fokus på monofagligheden.

– Det er nye krav, vi stiller til dem, og i alle faggrupper har der været nogle, som skulle 'genopfinde' deres gamle fagidentitet, siger hun.

I hendes optik er 'genopfindelsen' af monofagligheden imidlertid nødvendig for at sikre kvaliteten i Syrenparken og honorere de krav, kommunerne stiller til et regionalt socialpsykiatrisk botilbud.

– Kommunerne køber kun ydelser i regionen, hvis de ikke selv kan løse opgaven. De borgere, der bliver henvist til os, er derfor dårligere end tidligere og har mere komplekse problemstillinger. Det er ikke bare psykisk sygdom, men også mange andre ting, der er i spil, siger hun.

Samtidig peger Helle Friedrichsen på, at velfærdsstaten i disse år er under pres, og at borgerne derfor ikke kan regne med at få ydelser resten af deres liv.

– Der er fokus på rehabilitering og ansvarliggørelse af borgerne, og skal vi blive dygtigere til at løse den opgave, duer det ikke, at faggrupperne i socialpsykiatrien er lige lidt dygtige til det hele, siger hun.

I hendes optik er det 'særlige' ved socialpædagogerne bl.a., at de er rigtig dygtige til at arbejde med borgerne i hverdagssammenhænge og træne social adfærd.

– Derudover er de fx meget vedholdende og tålmodige i forhold til den anerkendende tilgang, som er en af de metoder, der kommer til at ligge i metodekataloget. Den kan de andre faggrupper også, men mange socialpædagoger har arbejdet meget målrettet med den og forfinet den. Så det er et af de områder, hvor de har et særligt fokus og en særlig mission med det, de kan, siger hun. ■

Læs om Syrenparken via www.kortlink.dk/jqfnh

INTERNATIONALT

Politik og pædagogik gik hånd i hånd

Den politiske side af socialpædagogikken fyldte meget på AIEJI's 19. verdenskongres i Brasilien. De danske deltagere fik bestyrket deres faglige stolthed, og Benny Andersen blev genvalgt som organisationens præsident

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Foto: Camilla Watson / Ritzau

Det handler om, hvordan vi møder mennesker – og det gør det både på slottet og i bananbladshytten, når det handler om misbrugere i Bangladesh og psykisk udviklingshæmmede i Holme-Olstrup

Hans Jacobsen,
socialpædagogisk
konsulent, Aalborg
Kommune

De har sagt det før – og de sagde det igen: 'Yes, we have the finest job in the world'. Ordene lød indledningsvist fra op mod 600 socialpædagoger fra 25 lande, der før påske var samlet i Campinas i São Paulo-regionen i Brasilien til verdenskongres i den internationale organisation for socialpædagoger, AIEJI. Og så tog de fat på tre dages kongres, hvor arrangørerne, det regionale fagforbund AEESSP, havde ladet det politiske aspekt af det sociale og det socialpædagogiske arbejde fylde markant i programmet.

Og selvom den kontante politiske profil på store dele af indlæggene på kongressen var uvant for mange af de deltagere, der ikke kommer fra Sydamerika, så er der god grund til at være socialpolitisk på vagt, sagde AIEJI-præsident og formand for Socialpædagogerne, Benny Andersen, i sin åbningstale:

– Vores fag bliver vigtigere og vigtigere i en verden, hvor der bliver bygget mure og ført krige, og hvor der bliver valgt præsidenter, der i bund og grund gør verden til et mere usikkert sted. Og hvor vi samtidig kan se regeringer verden over, der gør det meget, meget svært at være udsat og marginaliseret.

Og det er en forkert udvikling, sagde Benny Andersen.

– Ansvarlige politikere har et ansvar for samfundets svageste. I mit verdensbillede er det de bredeste skuldre, der skal bære mest, sagde han og fastslog, at man som socialpædagog altid er på borgerens side:

– Med vores faglighed skal og vil vi skabe muligheder. Vi vil løfte og støtte de marginaliserede grupper. Vi vil bidrage til at give dem et værdigt

liv på den enkeltes præmisser. Og samtidig vil vi skabe mere dialog og mere kontakt mellem alle de gode kræfter, der er derude i verden, sagde AIEJI-præsidenten.

At møde mennesker

Kongressen var dermed i gang, og den blev bl.a. overværet af otte danske socialpædagoger, der skulle holde fire workshops, hvor de skulle præsentere den faglighed, de arbejder med hver dag.

En af dem var Trine Julin Johnsen, der til daglig arbejder på aflastningsinstitutionen Granbohus. Og hun fik både tårer i øjnene og gåsehud, da kongressens hovedtaler, den 80 årige italienske socialforsker Marco Marchioni, som den første var på talerstolen:

– Han sagde: 'Vi har mistet vores fælles erfaringer – vi er blevet så individualistiske, og det smitter af på det sprog, vi bruger om vores tilgang til de mennesker, vi arbejder med'. Han sagde, at han har været i faget i mere end 50 år, og at han for første gang i al den tid nu synes, at udviklingen går den forkerte vej. Den gik rent ind, for jeg har selv været socialpædagog i 35 år og har den samme følelse, fortæller Trine Julin Johnsen.

Også andre danske deltagere blev slået af oplevelsen af den meget direkte kobling til det politiske – men det satte også tingene i perspektiv:

– Vi hørte jo udsagn fra fx brasilianske socialarbejdere, der sagde, at 'ja, det er svært indimellem, men vi overvinder det, for vi har hjertet og sjælen med'. Det har vi også i Danmark, men vi taler og tænker også meget i faglige termer. Ikke at vi er distancerede fra vores arbejde, men vores faglighed er et filter, som man ikke kan have på samme måde i et land som Brasilien, siger Inger Elton, der er kollega med Trine Julin Johnsen på Granbohus. Hun suppleres af Hans Jacobsen, der er socialpædagogisk konsulent i Aalborg Kommune og i mange år har arbejdet med domfældte udviklingshæmmede.

– I Vesten er vilkårene på plads, fundamentet for at arbejde er der, og vi er meget optaget af metodik. I Latinamerika er fundamentet der bare ikke. Og ja, selvfølgelig handler pædagogik om penge og ressourcer – og så alligevel ikke: Det handler om, hvordan vi møder mennesker – og det gør det både på slottet og i bananbladshytten, når det handler

om misbrugere i Bangladesh og psykisk udviklingshæmmede i Holme-Olstrup, siger han.

Hvad kan jeg lære?

For Flemming Klein, der er leder på aflastningsinstitutionen Ishøjgård, var et feltbesøg i den barske brasilianske virkelighed noget, der gjorde indtryk:

– Feltbesøget var både skræmmende og spændende. Vi blev kørt i bus til et lukket område af byen, hvor alt handlede om prostitution – det var det, al aktivitet i kvarteret var centreret omkring – og vi mødte en kvinde, der har et projekt, der arbejder for de prostitueredes rettigheder. Og der stod vi så – en busfuld kongresdeltagere – i et åbent skur og hørte om hendes arbejde, mens ‘business’ kørte videre helt åbenlyst i baggrunden. Det var altså ret absurd, fortæller han.

Jakob Obdrup, der er familieplejekonsulent i Rødovre Kommune, fremhæver stemningen og fællesskabet som det, der har gjort indtryk – noget han deler med de andre danske deltagere, Socialpædagogen har talt med:

– Det handler for mig meget om, hvad jeg kan lære af andre – af hvordan de arbejder, og hvordan de tænker. Og så den der fælles stolthed over at være socialpædagog. Jeg ville ønske, at alle socialpædagoger kunne mærke den og være en del af den – den følelse har jeg da virkelig fået forstærket af at være med, siger han.

Trine Julin Johnsen lægger også vægt på det med at lære noget af hinanden:

– Som dansk socialpædagog er man jo vant til, at man altid skal ‘have noget med hjem’ – man

skal have lagt noget fagligt på, som man kan gå hjem og bruge og udvikle på. Her kunne vi i stedet give noget – vi kunne bidrage med socialpædagogisk faglig viden, som vi kunne dele med andre, og det var virkelig en god følelse, siger hun.

Genvalg til præsidenten

Benny Andersen blev valgt til AIEJI-præsident første gang i 2005 i forbindelse med kongressen, der dengang fandt sted i Montevideo i Uruguay.

I Campinas blev han genvalgt som præsident, og ved kongressens afslutning kvitterede han for valget og lovede, at AIEJI fortsat vil arbejde for faget – både til gavn for socialpædagoger over hele verden og for borgerne:

– Verdens udsatte har brug for vores faglighed og for at få styrket deres rettigheder. Vi skal fortsat arbejde for, at socialpædagogikken ikke reduceres til en metode – som det sker flere steder i verden. Socialpædagogikken er et fag, sagde han

I den forløbne periode har AIEJI haft fokus på især psykiatriområdet og på arbejdet med uledsagede flygtningebørn, og i den kommende kongresperiode skal det bl.a. handle om socialpædagogisk arbejde med mennesker med demens og om fælles etiske retningslinjer for socialpædagogers arbejde.

Næste AIEJI-kongres finder sted i Lausanne i Schweiz i 2021. ■

Læs mere om de danske deltageres oplevelser på socialpaedagogen.sl.dk og læs mere om AIEJI på www.aieji.net

KAMP Brasilien er som de øvrige latinamerikanske lande er præget af store modsætninger mellem de rige og de fattige – som her i en favela ved São Paulo – og den sociale og politiske kamp satte sit tydelige præg på dagsordenen på AIEJI-kongressen i Campinas.

Socialpædagogen online er online

Efter et langt tilløb har Socialpædagogen fået ny hjemmeside og er samtidig blevet en integreret del af forbundets samlede site

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Den trængte til det, fagbladets hjemmeside. Brugere af siden vil have bemærket, at den gennem noget tid både har været langsom og ustabil. Ikke mindst, når det gjaldt søgefunktionen.

Men nu er fagbladets nye side gået i luften – med en søgemaskine, der virker, og som en langt mere integreret del af forbundets hjemmeside.

Konkret ligger lanceringen af den nye hjemmeside i forlængelse af den omlægning af

fagbladet, der blev påbegyndt sidste sommer, hvor antallet af trykte blade gik fra 24 til 17 udgivelser om året. I stedet blev ressourcerne rettet mod at styrke den aktuelle dag til dag-journalistik på forbundets websider og øvrige digitale kanaler.

Omlægningen er en del af den samlede strategi for Socialpædagogernes kommunikation, der bliver stadig mere digital som følge både af den generelle medieudvikling og medlemmernes ændrede medievaner.

Og den skal også ses i sammenhæng med organisationens ønske om at sikre endnu mere synlighed på de pædagogfaglige, fagpolitiske og socialpolitiske historier, der optager medlemmerne og organisationen.

Det understregede forbundsformand Benny Andersen også, da Hovedbestyrelsen sidste sommer besluttede omlægningen:

– Vi ønsker i Socialpædagogerne at præge debatten og sikre, at medlemmernes stemme bliver hørt. Og skal man være synlige i nyhedsstrømmen, handler det i høj grad om at kunne være 'på' med det samme. Vi skal sikre, at forbundets og medlemmernes holdninger og erfaringer kommer i spil i den offentlige debat – og at socialpædagoger og det socialpædagogiske fag bliver mere synligt og helst ikke til at komme uden om, sagde han dengang om baggrunden for omlægningen.

Ny samlet indgang

Med den nye hjemmeside udkommer Socialpædagogens digitale udgave fremover direkte på forbundets hjemmeside i en mere moderne og nyhedsbåren udgave, der bl.a. sikrer læserne bedre overblik over det journalistiske indhold.

'Socialpædagogen online' vil stadig have de journalistiske artikler, som også kan findes i fagbladet, men vil fremover også levere hurtigere dag til dag-nyheder, som giver den socialpædagogiske vinkel på aktuelle nyhedshistorier fra det social- eller fagpolitiske felt.

Den nye samlede indholdsportal erstatter det nuværende socialpædagogen.dk, og indgangen er nu via sl.dk i en ny, integreret topmenu, hvorfra man let kan klikke rundt mellem hovedsiden, fagbladets side og andre portaler som Vidensbanken og de faglige selskabers side.

Senere følger også en omlægning af det trykte blad med nye elementer og justeringer af designet, der skal skabe bedre sammenhæng mellem den trykte og den digitale udgave. ■

Klik ind på Socialpædagogen online: socialpaedagogen.sl.dk

LÆSERBREV

Socialtjenestens opgave

Af Katho

Socialtjenestens opgave i Danmark drejer sig praktisk talt om et bestemt aktiv, og det er at hjælpe syge, funktionshæmmede, arbejdsløse, kontant-hjælpsmodtagere, børn af fattige familier og pensionister. På det område er nutidens bureaukratisering og professionalismisme en særlig fare, når omsorgen for det enkelte menneske bliver overladt til et kompliceret forvaltningsmaskineri, som overtager magten over dem, der har brug for hjælp.

Et menneske, der har brug for hjælp, søger et andet menneske at henvende sig til, men i vores internets teknologiske verden, farer det i stedet vild i denne urskov af regler og forplumrede instrukser, som ikke en gang de, der har opfundet teknologiens urskovssystem, kan give en forklaring på hvordan fungerer. Så mange af de mennesker, der har brug for hjælp af systemet, bliver ofte så modløse, at de opgiver på forhånd. Det er måske også systemets mening med forvirringen, så de kan spare penge til rige husejeres skattelettelse? ■

Formanden på facebook

Bliv ven med Benny Andersen

www.facebook.com/forbundsformand

GODTGØRELSE

Ansæt – og så alligevel ikke

Kreds Nordsjælland har på vegne af et medlem med en kronisk lidelse vundet en ansættelses-sag ved Ligebehandlingsnævnet – det gav 150.000 kr. i godtgørelse til medlemmet

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Det var ellers et af de telefonopkald, man gerne vil have: Efter en jobsamtale ringer arbejdsgiveren og siger de gyldne ord: Jobbet er dit. Og det var det, der skete for et medlem af Socialpædagogerne i Kreds Nordsjælland, der havde søgt en pædagogstilling på en arbejdsplads i kredsen.

Men da telefonsamtalen var slut, var jobbet alligevel ikke hendes. I løbet af samtalen

fortalte hun, at hun lider af en kronisk sygdom, der betyder, at hun kan have én til fire dages fravær hver måned. Arbejdsgiveren ville, fortalte medlemmet under telefonsamtalen, kunne få en § 56-ordning og få dækket fraværet med sygedagpenge, sådan som det havde været tilfældet på hendes forrige arbejdsplads.

Men arbejdsgiveren anførte, at arbejdstiden måtte kunne tilrettelægges sådan, at de tilbagevendende sygedage kunne placeres på fridage. Det var bl.a. af hensyn til børnene på den afdeling, stillingen var, hvor der er brug for stabilitet og faste rammer, var argumentet.

Det ville medlemmet ikke være med til – og derefter trak arbejdsgiveren tilbuddet om ansættelse tilbage.

Men det var ikke i orden. I en afgørelse fra Ligebehandlingsnævnet har medlemmet nu fået ret i, at det var i strid med

forskelsbehandlingsloven, at arbejdsgiveren trak tilbuddet om ansættelse tilbage, efter at medlemmet havde oplyst om sin kroniske lidelse.

Ikke berettiget

Medlemmet og arbejdsgiveren har hver sin udlægning af, hvorvidt medlemmet havde haft mulighed for at nævne sin lidelse under selve jobsamtalen – men det berettiger ikke arbejdsgiveren til bare at trække tilbuddet om ansættelse tilbage:

'Ligebehandlingsnævnet vurderer, at indklagede (arbejdsgiveren, *red.*) ikke har opfyldt sin forpligtelse til at foretage tilpasningsforanstaltninger, og bemærker, at den tilbudte tilpasningsforanstaltning ikke er lovlig', hedder det i afgørelsen.

Med andre ord: Arbejdsgiveren skulle have arbejdet for at finde en måde, medlemmet kunne have arbejdet på, der var

forenelig med hendes lidelse, i stedet for at foreslå en ikke lovlig ordning, hvor der fast skulle bruges ferie- og fridage til at dække sygedagene.

Nævnet giver altså medlemmet ret, og arbejdsgiveren skal derfor betale 150.000 kr. i godtgørelse til medlemmet – der i øvrigt siden sagen begyndte har bestridt to lignende stillinger på andre specialinstitutioner, hvor hendes lidelse ikke har været en hindring.

Kredsformand Karen Holte er glad for afgørelsen:

– Det er glædeligt, at Ligebehandlingsnævnet trækker en streg i sandet. Forskelsbehandling af mennesker med kroniske lidelser er helt uacceptabel, og det er godt, at nævnet understreger, at arbejdsgiveren har pligt til at være fleksibel – og at det ikke var i orden at forsøge at presse vores medlem til en urimelig ordning, siger hun. ■

FOLKEMØDET

Hyggesnak, debatter og linedans

Mød Socialpædagogerne på Folkemødet – fx til en hyggesnak med socialministeren

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Folkemødet i Allinge 15.-18. juni byder vanen tro på mange muligheder – og Socialpædagogerne står for en god håndfuld af dem.

Førstedagen byder på fyraftenshygge og socialpolitisk

diskussion med socialminister Mai Mercado (K) og forbundsformand Benny Andersen i uformelle rammer på cafe Hut Li Hut på Kirkepladsen. Det er torsdag den 15. kl. 16.

Om fredagen sættes scenen på Pilekroen – også på Kirkepladsen – kl. 10 til en debat med bl.a. næstformand Verne Pedersen om, hvordan man oven på de sidste års tragiske hændelser på socialpædagogiske arbejdspladser arbejder med voldsforebyggelse ud fra en faglig indsats. Og kl. 11.15

samme sted diskuterer Benny Andersen socialpolitik med fire politikere.

Også på Pilekroen afholder forbundet fredag kl. 16 et medlemsarrangement, hvor alle medlemmer, der i forvejen er på Folkemødet, kan kigge forbi til en forfriskning og en snak med hinanden og forbundets politiske ledelse.

Lørdagen byder på linedans for ledere – i form af tre samtaler om, hvordan man som leder holder balancen mellem folkestyre og faglighed, mellem

forvaltning og forvandling – og mellem loyalitet og autenticitet. Det foregår kl. 10.30 i HK-teltet på Kirkepladsen

Og senere lørdag er der debat, hvor Socialpædagogerne næstformand Marie Sonne spørger, om man kan konkurrenceudsætte kernevelfærd som fx socialpædagogisk støtte til handicappede? Det er kl. 14.00-15.00 på Pilekroen. ■

Forbundets politikere deltager også på en række andre møder – se mere på www.sl.dk

JOBANNONCER

Krav om robusthed vakte debat

Hvornår er det på sin plads at efterspørge robuste medarbejdere? Sådan lød facebook-spørgsmålet efter temaet om robusthed i sidste udgave af nærværende fagblad – og det skabte en livlig debat

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Mere end hver femte jobannonce for pædagoger – og herunder også socialpædagoger – efterspørges robusthed. Sådan skrev vi i sidste nummer af Socialpædagogen, og det skabte debat på facebook, for er

det godt eller skidt? Og fjerner fokus på individuel robusthed opmærksomheden fra arbejdsmiljømæssige problemer?

Nogle kan ikke se noget problem ved at efterlyse robuste medarbejdere i jobannoncen – det sender bare et signal om jobbet indhold.

– Jeg kan så godt lide ordet robust, skriver eksempelvis Hanne Westen.

– For mig er det et godt og kraftigt signal om, at man kan stå på sine ben i de udfordringer /problemer, som man vil møde i det pågældende job.

Hun suppleres af Simon Pedersen, der skriver:

– Arbejder man med et udadrettet klientel, er det da nødvendigt at være fysisk og psykisk robust, det siger sig selv.

Andre er langt mere kritiske over for den tiltagende efterlysning af robuste pædagoger.

– Ja man skal være robust til besparelser og nye ledelsesformer, der ikke handler om pædagogik, psykiatri og tiden til personlig omsorg, skriver Flemming Frederiksen fx, og Tor Sørdal Brink supplerer:

– Det eneste positive der er at sige om anvendelsen af ordet robusthed i en jobannonce er, at ansøgere er advaret om, at arbejdspladsen forbeholder sig retten til at fyre en ansat, hvis vedkommende viser sig ikke at være robust.

Holger Madsgaard Nielsen er på linie og skriver ironisk:

– Det er da fint. Så kan alle jægersoldaterne og dem med ubegrundet selvtillid jo bare

søge de job, og vi andre ved, at vi skal holde os langt væk.

I debatten påpeger flere, at spørgsmålet om robusthed handler om andet og mere end personlige kompetencer. Eksempelvis Peter Høier, der skriver:

– Styrken i et pædagogisk arbejdsfællesskab er, at vi gør hinanden gode i et robust fællesskab/samarbejde.

Klaus Birk Jensen slår ligeledes fast, at 'robuste arbejdspladser skaber robuste medarbejdere', mens Anja Rathje skriver:

– Det er arbejdspladsens ansvar at klæde folk på til at klare opgaverne fagligt og sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Og Ella Leth, der summer debatten op med ordene:

– Godt arbejdsmiljø = robusthed. ■

DRØMMEUDDANNELSEN

Handicappede får nej til STU

Flere unge med handicap får nej til at komme ind på den ønskede STU og henvises i stedet til kommunernes egne tilbud. Og det er ofte en skrabet model, lyder det fra Landsforeningen Autisme

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Unge med autisme får ofte afslag på deres drømmestru (særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse) og henvises i stedet til kommunens egne og mere skrabede tilbud.

Sådan lyder det fra Landsforeningen Autisme, der alene i perioden mellem nytår og påske har modtaget 84 henvendelser om afviste unge.

– Vi ser det stort set over hele landet, at kommunerne kun vil henviser til deres egne tilbud. Og kommunernes tilbud er ofte de mest skrabede og ensrettede, hvor de unge næsten ikke har lyst til at komme, siger foreningens formand, Heidi Thamsestrum, til P1.

En af dem, der er kommet i klemme, er den nu 20-årige Ludvig Schou fra Helsingør, der går hjemme, fordi han ikke er tilfreds med det uddannelsesstilbud, kommunen henviste ham til.

Til Helsingør Dagblad siger hans far, Jacob Schou:

– Stedet havde mange introverte typer, som helst ville sidde og kigge på en computerskærm. Det passer ikke til Ludvig, der er en udadvendt dreng, der taler flydende engelsk og elsker at snakke med mennesker.

Evaluering på vej

Lederen af Behandlingsstederne Søbæk, Erik Filthuth, deler vurderingen af, at mange unge kommer i klemme, når der skal træffes afgørelse om STU. I et indlæg i Danske Kommuner Online skriver han:

– De beslutter typisk, at den unge ud fra et økonomisk

incitament skal placeres i kommunens egne tilbud i meningsløse kurser og i kommunale kortvarige projekttilbud eller på produktionsskoler, som der intet perspektiv er i.

Overfor DR understreger undervisningsminister Merete Riisager (LA), at kommunerne skal tilbyde en relevant uddannelse.

– Hver kommune skal lave et individuelt tilbud, som passer til den enkelte – man må ikke være for rigid, siger hun.

Merete Riisager afventer dog en evaluering af den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse, før hun vil kommentere nærmere. ■

ERFARINGSUDVEKSLING

Sådan forebygger de vold på Orion

Vold som udtryksform har udgivet temahæftet 'Vold og magt og når det ikke går så galt', der videregiver erfaringerne med voldsforebyggelse og konflikthåndtering fra bo- og rehabiliteringstilbuddet Orion

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

En indsats, hvor det lykkes at give mennesker, hvis liv er præget af håbløshed, kaos og afmagt, mere håb, kontrol og muligheder, er den stærkeste voldsforebyggelse og konflikthåndtering.

Sådan lyder et af budskaberne i temahæftet 'Vold og magt og når det ikke går så galt', der netop er udgivet af Vold som Udtryksform.

Her kan man læse om tilgangen til voldsforebyggelse og konflikthåndtering på bo- og rehabiliteringstilbuddet Orion,

der har til huse på adresser i Hillerød og Nivå.

Temahæftet indeholder både meget konkrete eksempler på situationer, hvor konflikter blev afværget – og generelle refleksioner om, hvad der skal til.

Erfaringer i overskrifter

På det overordnede plan opsummeres Orions erfaringer således:

1. Vold opstår mellem mennesker, det er ikke noget, der 'bor' i den enkelte.
2. Om en konflikt udvikler sig i voldelig retning, afhænger af, hvordan man bliver mødt, og hvordan der responderes.
3. Konflikter skal ikke for enhver pris undgås, de kan være lærerige for alle.
4. Det generelle leve- og arbejdsmiljø er altafgørende, og det gælder både det relationelle og de fysiske rammer.
5. At bevæge sig væk fra at sætte grænser, statuere eksempler og overholde (for mange) regler, giver færre konfrontationer og uhensigtsmæssige konflikter.

6. Et miljø, som prioriterer læring og refleksion, og som fokuserer på før, under og efter, giver mindre vold – og det er aldrig noget, der må køre 'på rutinen'.
7. At bearbejde svære episoder sammen er en helt nødvendig omsorg for den eller de 'ramte'. Det modvirker afmagt og/eller forræelse, og det skaber uundværlig fælles læring.
8. Uden en god normering og en kultur, der prioriterer refleksion og dialog, går det ikke.

Et konkret eksempel på konfliktnedtrapning er en situation, hvor en beboer bliver meget vred og aggressiv, fordi der er udsolgt af de hjemmebakte boller, der ellers hører med til morgenmaden. Han får tilbudt en portion havregryn i stedet, men det får ham bare til at råbe og skælde ud. Flere medarbejdere prøver en af gangen at komme i dialog med beboeren, og hvis det ikke lykkes, trækker de sig tilbage.

På et tidspunkt siger en af dem: 'Kunne vi gøre noget andet? Hvis du har lyst til en bolle nu, hvad så med at gå op til bageren på hjørnet, så du kan købe en?' Det er beboeren med på og situationen opløses. Bagefter forklarer medarbejderen:

– Denne situation kunne have udviklet sig, for beboeren var virkelig vred. Hvis den første eller den anden medarbejder, som prøvede at gribe ind i situationen, havde været insisterende og fastholdende, ville konflikten være blevet optrapet. Beboeren viste i sin respons selv, hvad der kunne bruges i situationen. Nemlig et forslag, der fokuserede på andre muligheder og udvidede handlerummet, i stedet for at holde fast i det, der ikke kunne lade sig gøre. ■

Temahæftet kan downloades via www.kortlink.dk/qgcb

Arbejdet med voldsforebyggelse på Orion har tidligere været beskrevet i Socialpædagogen nr. 20/2016 i artiklen 'Personlig tilgang nedtrapper konflikter'.

SJÆLLANDS
FESTIVALEN

2017

ONSDAG 31. MAJ
TORSDAG 1. JUNI

Tjek det spændende
musikprogram for 2017

IDA CORR MEK PEK & JAN SVARRER

BURHANG

UDE AF KONTROL • XANDER • NOAH

GULDDRENG BIRTHE KJÆR

★ SUNSHINE BAND ★ LASSE LINDHOLM BAND ★

INFERNAL

JOEY MOE • PHLAKE

SE MERE PÅ www.sjaellandsfestivalen.dk

PSYKIATRI

Lovforslag: Ikke helt i mål endnu

Regeringen har fremsat lovforslag om nye psykiatriske afdelinger. Men selvom lovforslaget løser nogle akutte problemer, er vi ikke i mål endnu med hensyn til bostedernes problemer, lyder det fra Socialpædagogerne

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

Der etableres 150 rehabiliterende psykiatriske pladser som en del af den regionale psykiatri. Målgruppen er mennesker med svære psykiatriske lidelser, et samtidigt misbrug og udadreagerende adfærd. De nye afdelinger rummer både en rehabiliterende/socialfaglig indsats, psykiatrisk behandling og misbrugsbehandling – og formålet er dels at stabilisere borgerens helbred og evne til at mestre hverda-

gen, og dels at nedbringe antallet af voldsepisoder og konflikter og opnå bedre sikkerhed for såvel andre patienter som medarbejdere.

Sådan lyder grundtanken i det lovforslag om oprettelse af særlige pladser på psykiatriske afdelinger, som regeringen har fremsat onsdag den 3. maj.

I Socialpædagogerne er næstformand Verne Pedersen tilfreds med, at politikerne har lyttet til mange af de fagfolk, herunder Socialpædagogerne, som gentagne gange har sagt nej til unødigt tvang – og ja til høj faglighed.

– Socialpædagogerne har hele vejen igennem kæmpet for vores faglighed, medlemmernes arbejdsmiljø og borgerens retssikkerhed. Og vi kan nu med glæde konstatere, at regeringen har lyttet til alle os, der har stået fast på, at tryghed og den rette faglighed hænger uløseligt sammen – og at de imødekommer en række af de kritikpunkter, som patienter, pårørende, fagfolk og

ansatte i psykiatrien har påpeget. Det er vi naturligvis glade for, siger Verne Pedersen, som også er meget tilfreds med det tætte samarbejde, Socialpædagogerne har haft med en række andre faglige organisationer.

– Psykiatere og andre læger, sygeplejersker, ergoterapeuter, socialpædagoger, patienter og pårørende har stået skulder ved skulder i det her forløb om at sige nej til unødigt tvang – og det er skønt, at politikerne har lyttet til os.

Kvalitetsløft nødvendigt

Der er dog stadig flere udfordringer forbundet med lovforslaget, vurderer Verne Pedersen.

– Vi er ikke helt i mål endnu, for lovforslaget løser ikke de grundlæggende problemer på bostederne. Der er stadig for få ansatte og for lidt behandling, og derfor opfordrer vi endnu engang politikerne til i de kommende år at sikre et generelt kvalitetsløft på de kommunale bosteder, siger hun.

Socialpædagogerne er samtidig bekymret over den del af lovforslaget, der betyder, at de mennesker, der indlægges, risikerer at miste deres bolig, hvis de tager imod tilbuddet.

– Regeringen vil lade kommunerne smide psykisk syge ud af deres bosted, mens de er indlagt, og eventuelt flytte dem til et andet bosted, når de udskrives igen. Samtidig vil de give kommunen mulighed for at nægte borgeren indlæggelse på de nye afdelinger, hvis de modsætter sig opsigelsen af deres bolig. Begge elementer er alvorlige krænkelse af psykisk syges rettigheder, som ville være helt uhørt over for andre borgere som fx plejehjemsboere eller børn på døgninstitutioner. Vi mener naturligvis, at patienterne skal have lov til at beholde deres bolig under indlæggelsen, siger Verne Pedersen. ■

Download lovforslaget som pdf via www.kortlink.dk/lqfmp

LÆSERBREV

Undervisningsministerens åbenbaring

Af Ingvald á Kamarinum, specialskoleleder, Fjordskolen
Flere forældre vælger folkeskolen fra, og stigningen bekymrer undervisningsminister Merete Riisager (LA), der dog ikke aner, hvad der får forældrene til at droppe folkeskolen på deres børns vegne. Det sagde hun i et åbent samråd i Undervisningsudvalget for nylig.

Ved samme lejlighed kunne ministeren imidlertid fortælle,

at hun ville finde ud af det. Og for én gangs skyld var løsningen tilsyneladende ikke at nedsætte et ekspertpanel, en kommission eller andre lignende Christiansborgske foranstaltninger. I stedet har Riisager fået den åbenbaring at spørge forældrene selv.

Som specialskoleleder har jeg i de seneste år ved selvsyn set, hvordan folkeskolen i et forfæjlet forsøg på at rumme alle i stedet skubber flere og flere fra sig. De alt for ambitiøse inklusionsmål er blandt de største skurke, sådan som jeg ser det. Og sam-

tidig også årsag til, at antallet af psykisk syge børn på fem år er steget 44 pct. – det viser tal fra Danske Regioner.

Hver dag sidder der børn i folkeskolen, som lærerne ikke ved, hvad de skal stille op med. Ganske enkelt fordi børnene kræver behandling frem for en rummelig undervisning, der alligevel ikke kan tage højde for alle. Det bliver børnene kun endnu sygere af. Og det smitter af på forældrene såvel som lærerne, der alle synes at kæmpe en umulig kamp.

I min optik er forældrene de sande eksperter i den her sammenhæng. Og de fortjener i den grad endelig at blive hørt af nogen, der ikke kun tænker i tal og firkantede kasser, som ingen børn alligevel passer ind i.

Derfor, Merete Riisager: Spørg endelig forældrene. Men forvent ikke at få et svar, du vil synes om. Og så er det i øvrigt ikke nok at lytte. Du er nødt til at handle. Ude i virkeligheden savner vi handling og løsninger. Så lad det ikke blive ved snakken. ■

FAGLIGE SELSKABER

Fællesskabet tager form

Tre er foreløbig sat i søen – snart følger yderligere tre. I takt med, at Socialpædagogerne etablerer de nye faglige selskaber, inviteres alle medlemmer inden for i et relevant fagligt fællesskab med kolleger

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

Du får mulighed for at møde medlemmer, der arbejder inden for samme felt som dig selv. Du kan finde inspiration, faglig udvikling og sparring, blive opdateret på seneste nyt på dit arbejdsområde – og deltage i konferencer, webinarer og andre arrangementer med et fagspecifikt fokus.

Med andre ord skal Socialpædagogernes faglige selskaber styrke den tværgående socialpædagogiske faglighed for medlemmer på tværs af forskellige arbejdspladser, målgrupper og metoder.

De to første faglige selskaber – et om mennesker med sindslidelser og et om anbragte børn og unge – er godt i gang med at planlægge aktiviteter som fx kredstemamøder og konferencer, mens det tredje faglige selskab om mennesker med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser i boenheder har haft sit første møde i koordinationsgruppen. Næste skridt bliver så at etablere de sidste tre selskaber – et om marginaliserede og socialt udsatte, et om uddannelses-, beskæftigelses-

og aktivitetstilbud og endelig et om mennesker med kognitive og kommunikative funktionsnedsættelser.

Forskellighed en fordel

I selskab om mennesker med sindslidelser sidder Lars Andersen som et af i alt ti medlemmer i selskabets koordinationsgruppe. Han arbejder til daglig i socialpsykiatrien i Gribskov Kommune – og har store forventninger til det nye selskab.

– Selvom vi i koordinationsgruppen er fælles om at arbejde med mennesker med sindslidelser, så repræsenterer vi nogle ret forskellige typer arbejdspladser – og det ser jeg som en stor styrke. Vi har haft nogle spændende møder med god dynamik og har bl.a. fokuseret på, hvordan vi får arrangeret en god konference i efteråret, hvor medlemmerne af selskabet præsenteres for ny relevant viden og får mulighed for at netværke og udveksle erfaringer, siger Lars Andersen.

Han håber, at de faglige selskaber vil skabe en større faglig fællesskabsfølelse blandt socialpædagoger.

– Som medlem af et fagligt selskab bliver man del af et større netværk, hvor man i fællesskab kan arbejde med at gøre faget og den socialpædagogiske faglighed mere synlig. Det ser jeg som en stor styrke, siger han.

I løbet af de kommende uger sender Socialpædagogerne mails ud til de medlemmer, som hører ind under fagligt selskab for henholdsvis mennesker med sindslidelser, anbragte børn og unge samt mennesker med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser i boenheder. ■

NOTER

Børn venter i voksenfængsler

De særligt sikrede institutioner for anbragte børn og unge er så overbelagte, at børn i stedet anbringes i fængslerne. Det rammer bl.a. børn og unge, som akut har brug for en social plads, fordi de er til fare for sig selv og deres omgivelser. Fra 1. januar har kommunerne og regionerne nedlagt 18 sikrede pladser, så der i dag kun er 105 pladser mod de 123 pladser, der var sidste år. SF vil nu have børne- og socialministeren samt justitsministeren til at redegøre for, hvad de vil gøre for at afhjælpe presset på de sikrede institutioner, samt hvad de vil gøre for at sikre, at unge under 18 år ikke placeres i fængsler eller arresthuse. Danske Regioner siger til TV 2, at man efter afsløringerne vil åbne flere pladser.

mad

Bedre vilkår under klagesager

Vi vil skære i din socialpædagogiske støtte, men fordi du har klaget, fjerner vi først støtten, når klagesagen er afgjort. Sådan kan virkeligheden komme til at se ud for mennesker med funktionsnedsættelser, der i dag mister støtten, mens klagesagen behandles – og ikke får nogen kompensation, hvis de får medhold i klagen. Et flertal af Folketingets partier har med en såkaldt Folketingsbeslutning pålagt regeringen at fremsætte et lovforslag, der giver opsættende virkning i klagesager for borgere med handicap. Den opsættende virkning kommer dog kun til at gælde i visse situationer og kræver bl.a., at den nedsatte hjælp 'får vidtrækkende konsekvenser, som ikke eller kun vanskeligt lader sig genoprette'. Læs hele folketingsbeslutningen via www.kortlink.dk/qdx9

mrk

Rugekasse til sociale vinderprojekter

Går du med en genial idé til, hvordan man nytænker sociale indsatser, når ud til helt nye grupper af socialt udsatte eller afprøver nye metoder? Så kan det være, at din idé kan omsættes til et bæredygtigt koncept med hjælp fra Fonden for Socialt Ansvar, som med et nyt program vil give fødselshjælp til nyskabende ideer, der har potentiale til at komme socialt udsatte mennesker til gavn. Der er plads til to projekter pr. halvår i fondens nye rugekasse, og hvert projekt vil med et skræddersyet forløb få bistand – ikke i form af kroner og øre, men derimod som et mesterlærerforløb, hvor man fx kan få hjælp til at udvikle en forretningsmodel eller skabe den rigtige organisation. Læs mere om rugekassen på socialtansvar.dk

tln

Flere børn og unge udsættes for tvang

Tvangsmedicinering, fastholdelse og fiksering med bælte og rem. Det er noget af det, børn og unge i stigende grad udsættes for, når de er indlagt på en psykiatrisk afdeling. Nye tal fra Sundhedsstyrelsen viser, at mere end hver femte af de indlagte børn blev udsat for tvang sidste år – og der er tale om en stigning fra 16,6 pct. i 2011 til 22,5 pct. i 2016. Sundhedsministeriet og Danske Regioner satte ellers i 2014 et mål om at halvere anvendelsen af tvang i psykiatrien inden 2020, men de nye tal viser nu, at udviklingen går den modsatte vej. Region Sjælland er den region, hvor flest indlagte børn og unge udsættes for tvang. Her blev knap hvert tredje indlagte barn, 31,6 pct., sidste år udsat for tvang, mens det i 2011 gjaldt for 14,6 pct.

tln

Socialpædagogernes årstræf for pensionister og efterlønsmodtagere

Den 21. – 23. august 2017 på Kobæk Strand Conferencecenter, Skælskør

Deltagerbetaling: Prisen for deltagelse er 2.000 kr., som dækker ophold på enkeltværelse, forplejning på Kobæk Strand, bus til og fra Slagelse Station til hotellet samt udflugt. Transporten til og fra Slagelse sørger man selv for, og det er for egen regning.

Tilmelding: Efter først til mølle-princippet og senest den 15. juni 2017 på www.sl.dk/pensionist2017 – hvor udvidet program kan downloades – eller på nedenstående slip.

Program:

Mandag den 21. august

- 11.45 **Bustransport fra Slagelse Station**
- 12.30 **Frokost**
- 13.30 **Velkomst**
v. Marie Sonne, forbundsnæstformand, og Jan Vium, formand i Kreds Midtsjælland
- 14.00 **Julemærkehjemmet Skælskør**
v. Christine Conradsen, forstander
- 16.20 **Dansk Vestindien: Et paradys på jorden eller skammens øer**
v. Jan Vium, kredsformand i Midtsjælland
- 18.30 **Middag**
- 20.30 **Kaffe og småkager**
Med fællessang med Henning Weisdorf

Tirsdag den 22. august

- 08.45 **Udflugt**
Vi kører til Forsorgsmuseet i Slagelse, hvor Henning Jahn vil holde oplæg i 1½ time. Herefter er der fri leg på museet, hvor der vil stå kustoder, der kan svare på spørgsmål.
- 12.15 **Bussen kører tilbage til Skælskør**
Frokost på Postgården kl. 13.00.
- 14.30 **Her kan du vælge en af følgende ture**
(tur 1-3 er med guide)
1. Byvandring i Skælskør
 2. Fjordsejls
 3. Guldagergård
 4. Eftermiddag på egen hånd
- 16.30 **Bussen kører retur fra Postgården til hotellet**
- 19.00 **Festmiddag**

Onsdag den 23. august

- 09.15 **Anne Marie Helger**
- 11.00 **Afslutning**
- 11.30 **Frokost**
- 12.20 **Bussen kører til Slagelse Station**
Ankomst kl. ca. 12.50

Tilmelding til Årstræf for Socialpædagogernes pensionister og efterlønsmodtagere den 21. – 23. august 2017 i Skælskør

Navn: _____

Cpr.nr: _____ Telefon: _____

E-mail: _____

Adresse: _____

Postnummer og by: _____

Specialkost – hvilken: _____ Jeg ønsker at deltage i tur nr. _____

Gangbesværet Kørestolsbruger Ønsker dobbeltvær. med: _____

Tilmelding skal være Socialpædagogerne i hænde senest 15. juni. Sendes til: Socialpædagogerne, Brolæggerstræde 9, 1211 København K, att.: Line Hansen. Optagelse efter først til mølle-princippet. Du kan også tilmelde dig på www.sl.dk/pensionist2017

Et nyt syn på mental krise og afvigelse

Af Karl Bach Jensen

Tidligt på året sendte regeringen et lovforslag i høring, der skulle udmønte efterårets kaotiske forlig om nye tvangsprægede 'socialpsykiatriske afdelinger'. Hvad angår

varigheden af de tvungne ophold på de foreslåede nye afdelinger – en bastardagtig blanding af et bosted og en mere eller mindre lukket psykiatriske afdeling – var selve forligsteksten selvmodsigende, hvilket da også skabte problemer for de ministerielle embedsmænd, der skulle udforme lovforslaget.

Forligstekstens antydning af at hjemle anbringelse af ikke sindssyge borgere på ubestemt tid bortfaldt og blev med nogle kryptiske formuleringer i lovforslaget reduceret til maks. 60 dage efter ophør af sidste ordinære tvangsindlæggelse og i anden udgave af lovforslaget også efter ophør af sidste indlæggelse i henhold til foranstaltningssdom.

Både ved første og anden høring af lovforslaget vakte det massiv modstand i samtlige bruger-, pårørende og faglige organisationer undtagen FOA, KL og Danske Regioner. En modstand, der i det tidlige forår førte til, at regeringen valgte ikke at fremsætte lovforslaget, og at forligskredsen nu har besluttet at bruge de afsatte satspuljemidler til i stedet at etablere et antal rehabiliteringsafdelinger med kommunal visitationsret, men under gældende lovgivning og uden de udvidede tvangsforanstaltninger, man i efteråret var blevet enige om at indføre. Så tillykke, kære venner i Socialpædagogerne og andre organisationer – nogle gange betaler det sig at protestere, især når vi er mange nok!

Forårets sejr i forhold til de reaktionære vinde, der vil øge den ensidige medicinske overvågning af og kontrol med besværligt klientel på utidsvarende bosteder, og de gentagne afsløringer af

diverse psykofarmakas skadelige og ofte dødelige effekter kan for mig at se give grunde til en øget optimisme, om at den ensidige medicinsk/kemiske tilgang til mentale afvigelser og kriser er på retur. Der har i en årrække været usikkerhed om, hvilke paradigmer der fremover kommer til at præge området: en kemisk/neuropsykiatriske eller en mere socialpsykologisk/evolutionspsykiatriske tilgang.

Personligt har jeg aldrig været i tvivl om, at jeg selv og andre nuværende og tidligere psykiatribrugere er fuldgyltige repræsentanter for menneskeheden og ikke bærere af genetiske defekter, der udløser den ene eller anden form for påstået 'hjernesygdom'. Fremtrædende repræsentanter for den darwinistisk inspirerede evolutionspsykiatri (se fx Anthony Stevens & John Price: *Evolutionary Psychiatry. A new Beginning*) er netop af den opfattelse, at det biologiske element i de såkaldte psykiske sygdomme udgøres af arketypiske former for tilpasningsadfærd udviklet i menneskeheden hundre tusind årige tilblivelseshistorie, netop fordi disse adfærdsformer har haft betydning for artens overlevelse og udbredelse. Tilpasningsadfærd, som udløses i livsforløb og -situationer kendetegnet af manglende behovstilfredsstillelse, men som ofte i vores moderne civilisation er mere eller mindre uhensigtsmæssig.

En relevant hjælp eller behandling bør derfor i mindre grad fokusere på at ændre på individet eller dennes hjerne kemi, men i højere grad på at skabe relationer og omgivelser, der indfrier den enkeltes fysiske, følelsesmæssige og intellektuelle behov. ■

Karl Bach Jensen er udviklingskonsulent i LAP, Landsforeningen af tidligere og nuværende Psykiatrirugere.

- Hvordan kan du som socialpædagog blive bedre til at forstå uhensigtsmæssige former for adfærd som udtryk for overlevelsesstrategi og forsøg på at tilpasse sig ugunstige livsvilkår og -situationer?
- Hvordan kan en sådan anderledes tilgang være med til at udvikle ikke-medicinske interventioner?

Deltag i debatten på
socialpaedagogen.dk/prik